

Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Porovnávacie analýzy

26/2022

Poskytovanie psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti vo vybraných európskych štátoch

Vypracovali: RNDr. Katarína Kubišová,
Odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD.,
riaditeľka Odboru Parlamentný inštitút

Bratislava
október 2022

Anotácia:

Materiál prináša porovnanie podmienok poskytovania psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti vo vybraných európskych štátoch. Zameriava sa na právnu úpravu starostlivosti o duševné zdravie, podmienky kladené na jej poskytovateľov, na jej financovanie, stavovské organizácie poskytovateľov takejto starostlivosti a prípadnú existenciu nadrezortného prierezového koordinačného orgánu v danej oblasti.

Kľúčové slová:

psychológ, psychoterapeut, duševné zdravie, klinický psychológ, zdravotný psychológ, poradenský psychológ, školský psychológ, stavovské organizácie

Postavenie Odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj Oddelenie Parlamentná knižnica a Oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti Odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Odbor Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Materiál slúži výlučne pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti.

Údaje použité v materiáli sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom Odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
<https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm>

Poskytovanie psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti vo vybraných európskych štátoch

Anotácia

Materiál prináša porovnanie podmienok poskytovania psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti vo vybraných európskych štátoch. Zameriava sa na právnu úpravu starostlivosti o duševné zdravie, podmienky kladené na jej poskytovateľov, na jej financovanie, stavovské organizácie poskytovateľov takejto starostlivosti a prípadnú existenciu nadrezortného prierezového koordináčného orgánu v danej oblasti.

Kľúčové slová

psychológ, psychoterapeut, duševné zdravie, klinický psychológ, zdravotný psychológ, poradenský psychológ, školský psychológ, stavovské organizácie

Providing of psychological and psychotherapeutic care in selected European countries

Annotation

The presented material compares the conditions of providing psychological and psychotherapeutic care in selected European countries. It focuses on the legal regulation of this care, the conditions imposed on the providers of it, the financing of it, the professional organizations of the providers of such care and the possible existence of a supra-ministerial cross-sectional coordinating body in this area.

Key Words

psychologist, psychotherapist, mental health, clinical psychologist, health psychologist, counseling psychologist, school psychologist, professional organizations

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Situácia v Slovenskej republike	7
3. Situácia vo vybraných európskych štátoch	13
3.1 Česká republika	13
3.2 Dánsko	17
3.3 Estónsko	18
3.4 Francúzsko.....	22
3.5 Maďarsko.....	24
3.6 Poľsko.....	28
3.7 Rakúsko.....	30
3.8 Spojené kráľovstvo	35
3.9 Španielsko.....	39
3.10 Švédsko	42
3.11 Taliansko.....	44
4. Záver	47
5. Použité zdroje	49

1. Úvod

V posledných rokoch sa čoraz viac uznáva, že duševné zdravie zohráva dôležitú úlohu pri dosahovaní globálnych rozvojových cieľov, ako to ilustruje aj zahrnutie duševného zdravia do cieľov trvalo udržateľného rozvoja. Depresia je jednou z hlavných príčin invalidity. Samovražda je druhou najčastejšou príčinou smrti medzi 15 – 29-ročnými ľuďmi. Ľudia s poruchami duševného zdravia zomierajú predčasne – až o dve desaťročia skôr – v dôsledku oslabenia fyzického stavu, ktorému sa dá predísť.¹

Napriek pokroku v niektorých krajinách, ľudia s naštreným duševným zdravím často zažívajú vážne porušovanie ľudských práv, diskrimináciu a stigmatizáciu.

Mnohé stavy duševného zdravia možno účinne liečiť za relatívne nízke náklady, no rozdiel medzi počtom ľudí, ktorí potrebujú starostlivosť, a tými, ktorí k nej naozaj majú prístup, zostáva značný. Účinné pokrytie liečby zostáva extrémne nízke.²

Na všetkých frontoch sú potrebné zvýšené investície: povedomie o duševnom zdraví s cieľom zvýšiť porozumenie a znížiť stigma; úsilie o zvýšenie prístupu ku kvalitnej starostlivosti o duševné zdravie a účinnej liečbe; výskum s cieľom identifikovať nové spôsoby liečby a zlepšiť existujúce spôsoby liečby všetkých duševných porúch.³

V rozvinutých krajinách trpia duševnými poruchami viac ľudí než ochoreniami obehového systému a je vyššia šanca, že sa u človeka aspoň raz za život rozvinie duševná porucha, než že dostane rakovinu. Počas života zaťažujú duševné poruchy populáciu v priemere viac ako kardiovaskulárne a onkologické ochorenia dokopy. Hoci na duševné poruchy zomrie menej ľudí, veľa ich žije s poruchou mnoho rokov a s výrazne zhoršeným zdravím.⁴

V predkladanej analýze sme sa zamerali najmä na úpravu činnosti psychológov a psychoterapeutov v jednotlivých vybraných európskych štátoch. Konkrétne sme skúmali nasledujúce otázky:

1. Aká je právna úprava psychologických a psychoterapeutických služieb – samostatný zákon, alebo súčasť iného zákona?
2. Aké sú podmienky, ktoré musia spĺňať poskytovatelia psychologických a psychoterapeutických služieb:
  - a. v zdravotníckych zariadeniach
  - b. v iných štátnych zariadeniach
  - c. v súkromných zariadeniach?

¹ Svetová zdravotnícka organizácia WHO: *Duševné zdravie*. Dostupné na internete (v angličtine): https://www.who.int/health-topics/mental-health#tab=tab_1 [cit. 9.9.2022]

² Tamže

³ Tamže

⁴ *Duševné zdravie a verejné financie*, Ministerstvo financií SR, máj 2020. Dostupné na internete: https://www.mfsr.sk/files/archiv/9/Dusevne_zdravie_verejne_finance_UHP.pdf [cit. 9.9.2022]

3. Akým spôsobom sa financuje činnosť psychológov a psychoterapeutov (zdravotné poistenie, iné verejné zdroje alebo priame platby klientov):
  - a. v zdravotníckych zariadeniach
  - b. v iných štátnych zariadeniach
  - c. v neštátnych zariadeniach?
4. Aká je právna úprava stavovských organizácií psychológov a psychoterapeutov (komory, asociácie)?
5. Aký je nadrezortný orgán pre duševné zdravie (rada vlády, splnomocnenec vlády a podobne)?

Informácie za jednotlivé európske štáty sme čerpali najmä z odpovedí poskytnutých prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD – požiadavka č. 4989 Psychologické a psychoterapeutické služby (marec 2022): <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/682611> (uzavretá databáza). Tieto informácie sme doplnili príslušnými právnymi normami a ďalšími citovanými zdrojmi.

2. Situácia v Slovenskej republike

Na Slovensku sú duševné poruchy vážny problém, nevenuje sa im však dostatočná pozornosť. Podporu duševného zdravia a liečbu duševných porúch identifikovala *Revízia výdavkov na zdravotníctvo 2019* ako prioritnú oblasť pre dlhodobé investície v zdravotníctve. Je potrebné zmodernizovať systém psychiatrickej a psychologickej zdravotno-sociálnej starostlivosti a posilniť podporu duševného zdravia a prevenciu porúch. Výdavky by sa mali za ideálneho stavu zvýšiť o 170 – 230 miliónov EUR ročne.⁵

Málo rozvinutá starostlivosť o ľudí s duševnými poruchami a nízka informovanosť populácie o duševných poruchách vedú k tomu, že v spoločnosti pretrvávajú a niekedy sa aj posilňuje stigmatizácia ľudí s duševnými poruchami a ich diskriminácia v spoločnosti.⁶

Slovensko vo financovaní starostlivosti o duševné zdravie výrazne zaostáva za ostatnými rozvinutými krajinami. Tento typ starostlivosti tvorí len niečo vyše 3 % z celkových výdavkov na zdravotnú starostlivosť, kým priemer rozvinutých krajín je 6 – 7 %. Zdravotno-sociálna starostlivosť je nedostatočná, málo dostupná a často dokonca nevhodná.⁷

Duševné poruchy vytvárajú slovenskej spoločnosti náklady vo výške až 2,1 mld. EUR ročne (2,4 % HDP v roku 2019). Duševné poruchy výrazne predražujú zdravotný a sociálny systém a znižujú výkonnosť ekonomiky. Vyše polovica ľudí s poruchou je v produktívnom veku. Ľudia s duševnými poruchami vo výrazne vyššej miere trpia fyzickými ochoreniami, ktoré vedú k odvrátiteľným úmrtiam.⁸

Najefektívnejšie je systémovo investovať do programov prevencie a do podpory duševného zdravia, predovšetkým pre vytvorenie sociálnych a emocionálnych zručností v detstve. Zároveň je potrebné podporovať modernú a dostupnú liečbu porúch a zvýšiť zastúpenie psychoterapie na úroveň farmakologickej liečby.⁹

Podľa Národného programu duševného zdravia (ďalej NPDZ)¹⁰ je väčšina ľudí ďaleko od optimálneho stavu duševného zdravia. Duševné zdravie totiž znamená viac, ako len absenciu duševnej poruchy. WHO duševné zdravie definuje ako stav, keď je človek spokojný so svojím životom, dokáže využívať svoje schopnosti a potenciál, zdravým spôsobom zvládať bežný životný stres, vytvárať a udržiavať zdravé vzťahy, konštruktívne sa rozhodovať, vie

---

⁵ Duševné zdravie a verejné financie, c. d.

⁶ Národný program duševného zdravia. Dostupné na internete: <http://www.psychiatry.sk/cms/File/NPDZ.pdf> [cit. 9.9.2022]

⁷ Duševné zdravie a verejné financie, c. d.

⁸ Tamže

⁹ Tamže

¹⁰ NPDZ bol vypracovaný v roku 2004 (<http://www.psychiatry.sk/cms/File/NPDZ.pdf>) a býva pravidelne aktualizovaný v rámci legislatívneho procesu (pozri aktualizáciu v roku 2019 <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/24107/1>). V súčasnosti sa podľa vyjadrení Ministra zdravotníctva SR pripravuje nový NPDZ.

riešiť problémy a prispievať k rozvoju svojej komunity (OECD, 2018) . Duševné zdravie teda nie je normou, ale skôr cieľom, ku ktorému sa dá približovať.¹¹

Právna úprava psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosti

[Zákon NR SR č. 199/1994 Z. z. o psychologickú činnosti a Slovenskej komore psychologov](#) v znení zákona č. 578/2004 Z. z. upravuje, čo spadá pod pojem psychologická činnosť a kto môže túto činnosť vykonávať. Psychologickú činnosť môže vykonávať iba osoba s vysokoškolským vzdelaním v odbore psychológia, psychoterapeutickú činnosť môže vykonávať psychológ, alebo lekár s príslušným ďalším odborným vzdelaním. Ustanovenia zákona, týkajúce sa slovenskej komory psychologov, boli zrušené od roku 2005; Slovenská komora psychologov je upravená v § 47g [zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#) v znení neskorších predpisov.

Psychologická a psychoterapeutická starostlivosť spadá pod špecializovanú ambulantnú starostlivosť a je vo všeobecnosti upravená v § 8 (4) [zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov](#) v znení neskorších predpisov. Ambulantná psychologická starostlivosť má výnimku spomedzi špecializovanej ambulantnej starostlivosti, na ktorú nie je potrebné odporúčanie všeobecného lekára (§ 8 ods. 5 písm. a)).

Okrem zdravotníctva pracujú psychológovia aj v poradenských zariadeniach ministerstva školstva a na školách ako školskí psychológovia, venujú sa prevencii, detekcii a pomáhajú pri liečbe porúch, nemôžu však vykonávať psychoterapiu. Psychologické poradenstvo na školách upravuje § 130 [zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní \(školský zákon\) a o zmene niektorých zákonov](#) v znení neskorších predpisov.

Podmienky na výkon psychologickú, alebo psychoterapeutickú praxe

Psychologickú a psychoterapeutickú činnosti sa u nás venujú klinickí a poradenskí psychológovia, psychoterapeuti a psychiatri (psychiatrická liečba nie je predmetom tejto štúdie). Psychológovia a psychoterapeuti musia spĺňať kvalifikačné predpoklady na vzdelanie a prax podľa 4. časti zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti a podľa nariadenia vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

Každý, kto chce vykonávať psychológiu ako slobodné povolanie, je povinný mať licenciu na niektorú z troch špecializácií (klinická, poradenská, pracovná a organizačná), podľa toho, pre ktorú spĺňa potrebné vzdelanie a prax. Pokiaľ chce psychológ vykonávať

---

¹¹ Duševné zdravie a verejné financie, c. d.

certifikovanú pracovnú činnosť (dopravná psychológia, psychoterapia, liečba drogových závislostí), potrebuje mať vydanú licenciu i na tieto pracovné činnosti. O licenciu nemusia požiadať tí psychológovia, ktorí pracujú v zamestnaneckom pomere. V tomto prípade musí mať ich zamestnávateľ psychologickú činnosť v predmete podnikania a odborného garanta na príslušný špecializačný odbor alebo certifikovanú činnosť (túto licenciu vydáva taktiež Slovenská komora psychológov).¹²

Na činnosť psychoterapeuta sa vyžaduje najvyšší stupeň kvalifikácie, ktorý je podmienený vysokoškolským vzdelaním v príslušnom odbore, odbornou zdravotníckou prípravou a špecializačným štúdiom. Možnosť uchádzať sa o certifikát psychoterapeuta a o zápis do Zoznamu psychoterapeutov SR je u nás platnou legislatívou obmedzená na absolventov vysokoškolského štúdia medicíny, ošetrovateľstva, psychológie, liečebnej a špeciálnej pedagogiky, klinickej logopédie a sociálnej práce, ktorí prejdú viacročným akreditovaným psychoterapeutickým výcvikom a splnia náročné, presne stanovené požiadavky naprojektované a garantované Slovenskou psychoterapeutickou spoločnosťou (SPS).

V súčasnosti si ambulanciu s psychoterapeutickou praxou môže otvoriť len zdravotnícky pracovník alebo vyštudovaný psychológ, ktorý má za sebou 1) krátku prax v zdravotníckom zariadení, potom 2) špecializačné štúdium a nakoniec 3) výcvik v psychoterapii. Toto školenie môže trvať 12 až 15 rokov.¹³

Ambulanciu s psychoterapeutickou praxou si v súčasnosti môže otvoriť iba lekár, alebo vyštudovaný psychológ, ktorý prešiel 1) krátkou praxou v zdravotníckom zariadení, následne 2) špecializačným štúdiom a nakoniec 3) výcvikom v psychoterapii. Psychológovia však pracujú aj v iných rezortoch (napr. školstve alebo sociálnej oblasti), ak sa však psychológ chce špecializovať ako poradenský psychológ, ktorý neskôr pôsobí väčšinou mimo sektoru zdravotníctva, aj tak musí spĺňať všetky menované formy prípravy, vrátane praxe v zdravotníckom zariadení.¹⁴

Kvôli bariéram v systéme je pre mnohých psychológov jednoduchšie pracovať v neregulovaných poradniach mimo zdravotníctva s výlučne priamymi platbami klientov. Hoci veľa psychológov pracujúcich mimo zdravotníctva nemôže prejsť špecializačným štúdiom, stále môžu absolvovať samostatný psychoterapeutický výcvik. S výcvikom samotným si však nemôžu otvoriť ambulanciu a uzatvoriť zmluvu so zdravotnou poisťovňou, viacerí preto volia cestu napr. poradcov životného štýlu. U takýchto poradcov neexistuje evidencia, regulácia a kontrola vykonávanej činnosti, čo vytvára netransparentné prostredie

---

¹² Slovenská komora psychológov: Licencie. Dostupné na internete: http://www.komorapsychologov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=312 [cit. 9.9.2022]

¹³ *Duševné zdravie a verejné financie*, c. d.

¹⁴ Tamže

a otvára cestu šarlatánom. Tým, že za ich služby platí priamo klient, sa znižuje dostupnosť liečby pre ľudí zo sociálne slabších vrstiev, ktorí sú duševnými poruchami viac ohrození.¹⁵

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Terapiu u klinického psychológa alebo psychoterapeuta v štátnych zdravotníckych zariadeniach hradí zdravotná poisťovňa. Problémom je, že poisťovňa prepláca len určitý obmedzený počet terapeutických sedení, zazmluvnených terapeutov je málo, objednávacie lehoty sú veľmi dlhé a frekvencia sedení je nízka. Preto väčšina klientov využíva služby psychoterapeutov v súkromných zariadeniach, vyžadujúcich priame platby od klientov.

Služby psychológov v iných rezortoch, ako napr. školstvo alebo sociálna oblasť, sú hradené z iných verejných zdrojov.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Slovenská komora psychológov je právnickou organizáciou zriadenou podľa zákona č. 578/2004 Z. z. Komora v súlade s jeho ustanoveniami združuje psychológov – zdravotníckych pracovníkov, vedie register psychológov, register členov komory a register licencií.

Hlavným poslaním komory je:

- evidovať registrovaných psychológov
- chrániť práva a záujmy členov komory
- vyjadrovať sa ku etickým otázkam výkonu povolania psychológ
- zastupovať psychológov v spoločných otázkach dotýkajúcich sa výkonu povolania, tvorby koncepcie rozvoja psychológie na Slovensku
- aktívne spolupracovať s odbornou verejnosťou a so zástupcami psychológov v iných rezortoch, ktorí nie sú členmi alebo registrovanými psychológmi v komore
- plniť povinnosti vyplývajúce komore z legislatívnych noriem Slovenskej republiky.¹⁶

Slovenská psychoterapeutická spoločnosť je dobrovoľná odborná organizácia, ktorá vznikla 2. októbra 1990. Združuje odborníkov psychológov, lekárov, diplomované sestry, sociálnych pracovníkov, liečebných pedagógov, logopédov a iných odborníkov, ktorí vykonávajú psychoterapiu, vzdelávajú sa v psychoterapii a podporujú tento druh liečby. Spoločnosť vznikla ako odborné združenie, ktoré malo za cieľ vzdelávať a vedecky rozvíjať psychoterapiu ako liečebnú metódu. Dlhoradne bola garantom komplexného vzdelávania

---

¹⁵ Tamže

¹⁶ Slovenská komora psychológov. Dostupné na internete: http://www.komorapsychologov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=2 [cit. 10.9.2022]

v psychoterapii a aktívne sa podieľala na kreovaní Slovenského inštitútu pre vzdelávanie v psychoterapii.¹⁷

Liga za duševné zdravie je nepolitické, charitatívne, humanitné, neprofesionálne, nezávislé záujmové združenie občanov a právnických osôb a jej cieľom je aktívna podpora duševného zdravia. Jej vznik sa datuje do roku 2000. Financovaná je najmä cez schválené projekty z grantových schém ministerstiev SR, grantových výziev firiem a nadácií, verejnej zbierky v uliciach a darov cez darcovský portál.¹⁸

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Rada vlády SR pre duševné zdravie bola zriadená 24. februára 2021 vládou Slovenskej republiky¹⁹ ako jej stály poradný orgán, ktorý plní koordinačné, konzultatívne a odborné úlohy v oblasti ochrany a podpory duševného zdravia, prevencie vzniku duševných porúch, psychodiagnostiky, liečby duševných porúch, následnej starostlivosti o pacientov s duševnými poruchami, výskumu duševného zdravia, vzdelávania odborníkov poskytujúcich starostlivosť o duševné zdravie a služby, tvorby politiky duševného zdravia a sledovania kvality v uvedených oblastiach.²⁰

Rada sa skladá z predsedu rady, podpredsedov rady, tajomníka rady a ďalších členov rady. Predsedom rady je minister zdravotníctva.

V rámci rady pôsobia výbory, ktoré majú charakter stálych konzultatívnych, koordinačných a odborných orgánov rady. Štatútom boli zriadené:

- a) výbor pre primárnu prevenciu,
- b) výbor pre kvalitu starostlivosti o duševné zdravie,
- c) výbor pre výskum,
- d) výbor pre odbornú prípravu a vzdelávanie.

Rada môže zriadiť aj ďalšie výbory.

Zasadnutie rady zvoláva tajomník rady po dohovore s predsedom rady podľa potreby, najmenej však dvakrát ročne.

Výdavky spojené s činnosťou rady sa uhrádzajú z rozpočtových prostriedkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky a výdavky spojené s činnosťou výborov sa

---

¹⁷ Slovenská psychoterapeutická spoločnosť. Dostupné na internete: <https://psychoterapeuti.org/sps/stranka/uvod> [cit. 11.9.2022]

¹⁸ Liga za duševné zdravie. Dostupné na internete: <https://dusevnezdravie.sk/> [cit. 11.9.2022]

¹⁹ Štatút Rady vlády SR pre duševné zdravie schválený uznesením vlády SR č. 112/2021 z 24. februára 2021. Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/rvdz/RVDZ-statut.pdf> [cit. 11.9.2022]

²⁰ Rada vlády SR pre duševné zdravie. Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rvdz> [cit. 11.9.2022]

uhrádzajú z rozpočtových prostriedkov kapitol príslušných orgánov štátnej správy, ktoré plnia funkciu sekretariátu jednotlivých výborov.

Najvýznamnejšie problémy a výzvy v oblasti psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti
(podľa materiálu *Duševné zdravie a verejné financie*, vypracovaného Ministerstvom financií SR v roku 2020):

- nerovnomerná regionálna dostupnosť ambulantnej starostlivosti
- rozšírenie kompetencií všeobecných lekárov v oblasti diagnostiky duševných porúch a liečby ľahších duševných porúch
- vzdelávanie lekárov všetkých špecializácií, aby sa zvýšila pravdepodobnosť odhalenia psychickej poruchy a znižoval sa skrytý výskyt porúch
- nedostatok odborníkov v psychoterapii z dôvodu veľmi dlhej odbornej prípravy a pomerne vysokých nákladov na jej absolvovanie.

3. Situácia vo vybraných európskych štátoch²¹

3.1 Česká republika

Právna úprava psychologickéj a psychoterapeutickej starostlivosti

V súčasnosti český právny poriadok neobsahuje samostatný zákon ani inú právnu úpravu, ktorá by sa osobitne zameriavala na problematiku poskytovania psychologických a psychoterapeutických služieb. Niekoľko právnych predpisov však tento problém čiastočne rieši, napríklad:

- zákon č. 48/1997 Sb. o verejnom zdravotnom poistení
- zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotných službách
- zákon č. 96/2004 Sb. o nelekárskych zdravotníckych povolaniach
- vyhláška č. 31/2010 Sb. o odboroch špecializačného vzdelávania a označení odbornosti zdravotníckych pracovníkov
- zákon č. 108/2006 Sb. o sociálnych službách
- vyhláška č. 98/2012 Sb. o zdravotnej dokumentácii
- zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)
- nariadenie vlády č. 278/2008 Sb. o obsahových náplniach jednotlivých živností.

V Českej republike bol proces transformácie starostlivosti o pacientov s duševnými chorobami začatý v roku 2013 a stále trvá (viac na <https://www.reformapsychiatrie.cz/>). Jedným z cieľov reformy v oblasti legislatívy je analyzovať, či je potrebné vytvoriť zákon, ktorý by upravoval problematiku starostlivosti o pacientov s duševnými chorobami (tzv. zákon o duševnom zdraví). Česká republika je však zatiaľ jednou z mála európskych krajín, ktorá nemá špecializovanú legislatívu na tému duševného zdravia.²²

Podmienky na výkon psychologickéj, alebo psychoterapeutickej praxe

1) Výkon psychologických služieb

Psychologické služby sa bežne poskytujú klientom v zdravotníckom, sociálnom a vzdelávacom sektore, v rodinnej poradni alebo poradenstve v oblasti závislostí, vo väzniciach, u súkromných lekárov atď.

---

²¹ Ak nie je uvedené inak, informácie v tejto časti sú spracované na základe dát z internej databázy výmeny informácií Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD) – Požiadavka č. 4989 *Psychologické a psychoterapeutické služby* (marec 2022): <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/682611> (uzavretá databáza).

²² *Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Akční plán č. 3: Duševní zdraví.* Ministerstvo zdravotnictví. 2015. Dostupné na internete (v češtine): [Vzor formátu \(mzcr.cz\)](https://mzcr.cz), s. 4 [cit. 5.10.2022]

Požiadavky na výkon povolania psychológa v zdravotníctve upravuje § 22 zákona [č. 96/2004 Sb.](#) o nelekárskych zdravotníckych povolaniach takto:

(1) Odborná spôsobilosť na výkon povolania psychológa v zdravotníctve sa získava absolvovaním jednodoborového štúdia akreditovaného magisterského štúdia psychológie, ktorému predchádzalo absolvovanie jednodoborového štúdia akreditovaného bakalárskeho štúdia psychológie a absolvovaním akreditovaného kvalifikačného kurzu Psychológ v zdravotníctve. Podmienka, že jednodoborové štúdium akreditovaného magisterského študijného odboru psychológia nadväzuje na ukončené jednodoborové štúdium akreditovaného bakalárskeho študijného odboru psychológia, neplatí, ak sa začalo jednodoborové štúdium akreditovaného magisterského študijného odboru psychológia najneskôr v akademickom roku 2020/2021.

(2) Psychológ v zdravotníctve až do získania špecializovanej spôsobilosti pracuje u poskytovateľa zdravotných služieb pod odborným dohľadom psychológa v zdravotníctve spôsobilého na výkon zdravotníckeho povolania bez odborného dohľadu.

(3) Špecializovaná spôsobilosť psychológa v zdravotníctve sa získava úspešným absolvovaním špecializačného vzdelávania v trvaní 5 rokov atestačnou skúškou.

(4) Odborná a špecializovaná spôsobilosť na výkon povolania psychológ v zdravotníctve spôsobilého na výkon zdravotníckeho povolania bez odborného dohľadu sa získava absolvovaním najmenej päťročného jednodoborového štúdia akreditovaného magisterského štúdia v odbore psychológia a špecializačného vzdelávania v odbore klinická psychológia, ak štúdium v akreditovanom magisterskom stupni štúdia bolo zahájené najneskôr v školskom roku 2008/2009.

(5) Za výkon povolania psychológa v zdravotníctve (odsek 1) sa považuje činnosť v rámci preventívnej, diagnostickej, liečebnej, neodkladnej, liečebno-rehabilitačnej a dispenzárnej starostlivosti v odbore klinická psychológia vykonávaná bez indikácie lekára.

Kvalifikačný kurz „Psychológ v zdravotníctve“ poskytuje možnosti špecializácie v odboroch Klinická psychológia, Detská klinická psychológia a Psychoterapia. Kvalifikačné kurzy Psychológ v zdravotníctve musí vykonávať akreditovaná inštitúcia podľa vzdelávacieho programu (pozri § 55 zákona č. 96/2004 Sb.).

Pravidlá výkonu psychológie ako podnikania mimo zdravotníctva upravuje zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní („živnostenský zákon“). Živnostenský zákon obsahuje v prílohe č. 2 popis požiadaviek na výkon viazanej živnosti „Psychologické poradenstvo a diagnostika“, ktorými sú: vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v odbore psychológia a v prípade jednodoborového štúdia 1 rok praxe v odbore a v prípade multidisciplinárneho štúdia 3 roky praxe v odbore.

Kontrolu, či poskytovatelia psychologického poradenstva spĺňajú tieto požiadavky, majú živnostenské úrady. Výkon Psychologického poradenstva a diagnostiky ako odbornú živnosť nemožno podľa stanoviska Ministerstva obchodu a priemyslu vykonávať na základe živnostenského oprávnenia (ako nelekársky zdravotnícky pracovník) zákazníkom

s prísľubom liečebného cieľa, alebo účinku s ohľadom na prospech klientov, ich bezpečnosť a predchádzanie poškodeniu ich zdravia.

2) Výkon psychoterapeutických služieb

Špecializačný výcvik v psychoterapii je určený pre zdravotníckych psychológov a klinických psychológov. „Predpokladom prijatia na špecializačnú prípravu v odbore je absolvovanie základného kmeňa z klinickej psychológie a absolvovanie 200 hodín komplexného psychoterapeutického výcviku schváleného pre zdravotníctvo. Psychoterapeutický výcvik schvaľuje komisia navrhnutá Inštitútom postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve (IPVZ) ako poverenou organizáciou ministerstva (zdravotníctva) v spolupráci s odbornými spoločnosťami. Zoznam schválených psychoterapeutických výcvikov je zverejnený na stránke IPVZ a pravidelne aktualizovaný (najmenej raz ročne).“²³

Celková dĺžka špecializačného vzdelávania trvá najmenej 24 mesiacov. Špecializačný výcvik by mal zahŕňať prax pod dohľadom skúsených psychoterapeutov. Účastníci kurzu musia získať skúsenosti s psychoterapeutickou prácou (vykonať minimálny počet špecifických výkonov) v rôznych oblastiach práce s viacerými typmi pacientov. Vzdelávacie zariadenia a zdravotnícke zariadenia poskytujúce výučbu účastníkom špecializačnej prípravy musia byť akreditované v súlade s ustanovením § 45 zákona č. 96/2004 Sb. Okrem toho je časť kurzu venovaná aj teoretickej príprave, ktorá zahŕňa samostatné štúdium a účasť na povinných vzdelávacích podujatiach. Po splnení všetkých požiadaviek v priebehu kurzu sa môžu účastníci zúčastniť štátom garantovanej skúšky, tzv. atestačnej skúšky.

Mimo zdravotníctva neexistujú požiadavky na vykonávanie psychoterapie (napríklad v živnostenskom zákone). Medzi poskytovateľmi psychoterapie a ich profesijnými združeniami sa vedú spory o tom, či mimo rezortu zdravotníctva môžu byť terapeutické služby ponúkané širokej verejnosti ako voľná živnosť (bez potreby plnenia špeciálnych požiadaviek, len všeobecných), alebo nie. Poskytovatelia psychoterapie a ich profesijné združenia navyše diskutujú o tom, či by to malo byť v budúcnosti regulované ako profesijná živnosť s určitými dodatočnými požiadavkami, ako je vzdelanie alebo predchádzajúca prax.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Poskytovanie psychologických a psychoterapeutických služieb je financované prostredníctvom všetkých troch možností – zdravotného poistenia, iných verejných zdrojov alebo priamych platieb klientov v závislosti od typu poskytovanej starostlivosti a situácie.

---

²³ Vzdelávací program specializačního vzdělávání psycholog ve zdravotnictví: psychoterapie. Ministerstvo zdravotnictví. Dostupné na internete (v češtině): <https://www.ipvz.cz/seznam-souboru/5148-psychoterapie-2020.pdf> [cit. 5.10.2022]

Vo všeobecnosti sú výkony poskytované formou ústavnej alebo ambulantnej zdravotnej služby hradené zo zdravotného poistenia pacienta, ak je na to zdravotná indikácia. Ústavné zdravotné služby sú hradené platbou za ošetrovací deň. Ambulantné zdravotné služby sú hradené platbou za výkon podľa zoznamu výkonov v bodoch.

Mimo zdravotníctva sú služby psychológov a psychoterapeutov finančne kryté sektorovo (sociálny sektor, školstvo, väzenstvo a pod.) poskytovateľmi služieb, ktoré sú financované regionálnou či miestnou samosprávou alebo vďaka dotáciám či grantom.

Aj náklady na stretnutia so súkromnými terapeutmi bez lekárskej indikácie by mohli byť po novom hradené zo zdravotného poistenia. V súčasnosti 3 zo 7 zdravotných poisťovní (konkrétne VZP, ČPZP a ZP Škoda) ponúkajú svojim zákazníkom čiastočné krytie nákladov, spojených s konzultáciami s psychológmi alebo psychiatrami, do určitej finančnej hranice. Čiastočné krytie nákladov ponúka aj zdravotná poisťovňa s najvyšším počtom klientov (6 miliónov poistencov), ktorá ponúka krytie do cca 200 EUR na maximálne desať stretnutí. V ostatných prípadoch si pacienti platia služby psychológov a psychoterapeutov sami.²⁴

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Česká lekárska komora, ktorá je právne založenou komorou s povinným členstvom, združuje len psychiatrov a psychosomatikov. Psychológovia a psychoterapeuti sa považujú za nelekárskych zdravotníckych pracovníkov. Nelekári majú možnosť združovať sa v profesijných organizáciách, existuje však veľa takýchto združení, žiadne z nich nevzniklo zákonom a členstvo je na báze dobrovoľnosti.

Čo sa týka relevantných asociácií v oblasti psychológie a psychoterapie, nižšie uvádzame zoznam niektorých z nich:

- Unie psychologických asociací v ČR²⁵
- Českomoravská psychologická spoločnosť²⁶
- Asociace klinických psychologů České republiky²⁷
- Česká asociace pro psychoterapii, z. s.²⁸
- Česká psychoterapeutická společnost České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně²⁹ atď.

²⁴ Viac informácií o financovaní starostlivosti o duševné zdravie v ČR: Broulíková, H.M., Dlouhý, M., Winkler, P.: *Ekonomické hodnocení ve zdravotnictví: Zaměřeno na duševní zdraví*. Dostupné na internete (v češtine):

https://www.nudz.cz/files/pdf/monografie_ekonomicke-hodnoceni_final.pdf [cit. 5.10.2022]

²⁵ Unie psychologických asociací ČR, z.s. Dostupné na internete (v češtine): <https://upacr.cz/> [cit. 5.10.2022]

²⁶ Českomoravská psychologická společnost. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.cmpsy.cz/?page=onas> [cit. 5.10.2022]

²⁷ Asociace klinických psychologů České republiky. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.akpcr.cz/> [cit. 5.10.2022]

²⁸ Česká asociace pro psychoterapii. Dostupné na internete (v češtine): <https://czap.cz/> [cit. 5.10.2022]

²⁹ Česká psychoterapeutická společnost České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Dostupné na internete (v češtine): <http://www.psychoterapeuti.cz/> [cit. 5.10.2022]

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Rada vlády ČR pre duševné zdravie koordinuje spoluprácu medzi ministerstvami, správnymi úradmi, mimovládnyimi organizáciami a odbornými spoločnosťami. Rada vydáva odporúčania k materiálom predkladaným vláde a poskytuje fórum na ich prerokovanie, koordinuje politiku duševného zdravia vrátane jej financovania a riadi implementáciu strategických dokumentov v tejto oblasti³⁰.

3.2 Dánsko

Právna úprava psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosti

Psychoterapeutické služby nie sú v Dánsku regulované, ale psychologické služby sú upravené v zákone o psychológoch č. 1534 z 1. júla 2021.

Podmienky na výkon psychologickú, alebo psychoterapeutickú praxe

Psychológovia v Dánsku musia absolvovať magisterské štúdium v odbore psychológia alebo ekvivalent tohto štúdia na univerzite alebo inej vyššej vzdelávacie inštitúcii. Vzdelávanie trvá 5 rokov a je rozdelené na bakalársky stupeň, ktorý trvá 3 roky, a magisterský stupeň, ktorý trvá 2 roky. Na oprávnenie nazývať sa autorizovaným psychológom je ešte potrebné získať autorizáciu od Dozornej rady psychologickú praxe.

V Dánsku nie je žiadne verejné vzdelávanie pre poskytovanie psychoterapeutických služieb. Existuje však niekoľko súkromných škôl. Preto môžu existovať rozdiely v obsahu, rozsahu, trvaní a cene vzdelávania. Napríklad je potrebné prejsť vzdelávaním, ktoré trvá 4 roky. Podmienkou tohto vzdelávania však je absolvovanie príslušného 5-ročného, alebo 3-ročného vysokoškolského štúdia v psychologickú, pedagogickú, či zdravotníckú odbornej oblasti, ako napr. psychológ, lekár, učiteľ, zdravotná sestra, sociálny pracovník, ergoterapeut a podobne.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Služby psychológov v zdravotníckych zariadeniach sú súčasťou psychiatrickú zdravotnej starostlivosti medzi ostatnými špecialistami na zdravotnú starostlivosť a sú súčasťou zdravotného systému, financovaného z verejných zdrojov.

Okrem toho sú psychologické služby financované aj z priamych platieb od klientov, alebo súkromnými zdravotnými poisťovňami klientov. Za určitých okolností služby

---

³⁰ Viac informácií: Rada vlády pro duševní zdraví. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.mzcr.cz/rada-vlady-pro-dusevni-zdravi/> [cit. 5.10.2022]

psychológov môžu byť čiastočne hrazené z verejného zdravotného poistenia. To vyžaduje odporúčanie od všeobecného lekára a splnenie špecifických kritérií.

Služby psychoterapeutov sú financované priamo z platieb klientov a prípadne prostredníctvom súkromných zdravotných poisťovní a nie sú súčasťou systému verejného zdravotníctva. Činnosť psychológa a psychoterapeuta ako zamestnancov v inom štátnom zariadení je financovaná z iných verejných zdrojov. Súkromné zariadenia sú financované prevažne z priamych platieb klientov.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Dánska asociácia psychológov je najväčším dánskym zväzom pre psychológov.

Asociácia dánskych psychoterapeutov združuje psychoterapeutov.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Dánsky zdravotnícky úrad zriadil **Výbor pre duševné zdravie**, ktorý je poradným orgánom Dánskeho zdravotníckeho úradu v celkovom úsilí o zdravie ľudí s duševnými chorobami. Výbor sleduje vývoj systému psychologické a psychiatrickej starostlivosti a prispieva k neustálemu zlepšovaniu kvality v oblasti duševného zdravia. Členmi výboru sú zástupcovia združení odborníkov, obcí, krajov a patientskych organizácií. Je potrebné poznamenať, že výbor nie je nadrezortný ani medzirezortný.

3.3 Estónsko

Právna úprava psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti

V Estónsku neexistujú jasné kritériá pre činnosť psychológov a psychoterapeutov a pre používanie týchto profesijných titulov, s výnimkou systému zdravotnej starostlivosti. Oblasť psychológov a psychoterapeutov sa stále vyvíja a nie je ešte dostatočne regulovaná.

Primárne služby v oblasti duševného zdravia sú v zdravotníctve upravené zákonom o organizácii zdravotníckych služieb³¹, ktorý ustanovuje organizáciu a požiadavky na poskytovanie zdravotných služieb, ako aj postup pri riadení, financovaní a dohľade nad zdravotnou starostlivosťou. Ak sa vyskytne problém s duševným zdravím, človek by sa mal najskôr poradiť s rodinným lekárom, ktorý posúdi stav pacienta a v prípade potreby začne liečbu. Rodinný lekár má možnosť prostredníctvom elektronickej poradne konzultovať s psychiatrom pokyny, ako začať a pokračovať v liečbe. Rodinní lekári môžu využívať aj terapeutický fond, ktorý im umožňuje objednať a zaplatiť služby klinického psychológa, logopéda a fyzioterapeuta bez predchádzajúcej návštevy pacienta u špecialistu. Zákon

³¹ Tervishoiuteenuste korraldamise seadus. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<https://www.riigiteataja.ee/akt/118062021009> [cit. 5.10.2022]

o organizácii zdravotníckych služieb sa vzťahuje aj na organizáciu poskytovania zdravotníckych služieb v školách so špecifikáciami, vyplývajúcimi zo zákona o základných školách a stredných školách. Zákon ukladá povinnosť bezplatne poskytovať pomoc špecialistov (okrem psychológa, špeciálny pedagóg, logopéd a sociálny pedagóg) žiakom na školách.

K odborníkom v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti patria aj poskytovatelia pracovnej zdravotnej starostlivosti, ktorých tím tvoria špecialisti v rôznych odboroch (lekár pracovného lekárstva, pracovný psychológ, pracovná zdravotná sestra), z ktorých každý pokrýva časť svojej kompetencie, pričom tento odbor upravuje zákon o zdraví a bezpečnosti pri práci.

Na vrchole špecialistov, ktorí pomáhajú ľuďom s diagnostikovanými psychickými problémami, prípadne psychickými problémami pri poruchách správania, sú psychiatri, psychiatrické sestry a klinickí psychológovia. Ambulantnú a poradenskú psychiatrickú starostlivosť upravuje zákon o duševnom zdraví³², ktorý ustanovuje postup a podmienky poskytovania psychiatrickej starostlivosti a vzťahy so zdravotníckymi zariadeniami, ktoré pri poskytovaní psychiatrickej starostlivosti vznikajú, ustanovuje povinnosti štátu a samosprávy v organizáciu psychiatrickej starostlivosti a poskytuje práva osobám, ktoré dostávajú psychiatrickú starostlivosť.

Psychologická pomoc a psychosociálna rehabilitácia obetí je dostupná vo forme zákona o podpore obetiam³³, ktorého cieľom je zachovať alebo zlepšiť schopnosť osôb, ktoré sa stali obeťou trestného činu, nedbanlivosti alebo zlého zaobchádzania alebo fyzického, duševného alebo sexuálneho zneužívania, vyrovnať sa s tým.

Podmienky na výkon psychologickéj, alebo psychoterapeutickej praxe

Okruh odborníkov, pracujúcich a poskytujúcich služby v oblasti duševného zdravia, je široký, sú rozptýlení najmä v zdravotnej a sociálnej oblasti. Mimo systému zdravotnej starostlivosti môžu primárnu duševnú starostlivosť poskytovať rôzni odborníci – pracovníci sociálnej a detskej ochrany, sociálni a špeciálni pedagógovia, kapláni atď. a samozrejme odborníci s psychologickým vzdelaním – psychológovia, poradcovia a terapeuti. V systéme povolání, ktorý je súčasťou estónskeho kvalifikačného systému, bolo vypracovaných päť profesijných štandardov – klinický psychológ, školský psychológ, športový psychológ, psychologický poradca a rodinný terapeut.

Pracovné kvalifikačné štandardy pre jednotlivé profesie sa nachádzajú na týchto webových stránkach (v estónskom jazyku):

---

³² Mental Health Act. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/501042021005/consolide> [cit. 5.10.2022]

³³ Victim Support Act. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513052020004/consolide> [cit. 5.10.2022]

- klinický psychológ: <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/10720658>
- školský psychológ: <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/10859349>
- športový psychológ: <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/10722810>
- psychologický poradca: <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/10720640>
- rodinný terapeut: <https://www.kutsereregister.ee/ctrl/en/Standardid/vaata/10715607>

Kvalifikácia poskytovateľa služieb sa dá skontrolovať na registri odborných certifikátov (v angličtine): <https://www.kutsereregister.ee/en/avaleht/>

Orgánom, udeľujúcim odbornú kvalifikáciu v psychológii, je Estónska asociácia psychológov³⁴ a pre rodinného terapeuta Estónska asociácia rodinných terapeutov³⁵.

Uchádzač o povolanie:

- klinického psychológa musí mať magisterský titul v odbore psychológia, musí mať ukončenú prax v klinickej psychológii pod vedením klinického psychológa v odbore, absolvuje aj stáž v trvaní 12 mesiacov (1500 pracovných hodín) alebo ekvivalentný počet kreditov;
- školského psychológa má ukončené magisterské vzdelanie v odbore psychológia alebo ekvivalentné vzdelanie, v učebnom pláne musia byť zahrnuté predmety školskej psychológie, celoštátne uznávané učebné osnovy pre odborný ročník školského psychológa ukončené v posledných piatich rokoch na vysokej škole alebo na základe praxe, spĺňajúcej kvalifikačné predpoklady ako školský psychológ najmenej jeden rok s úväzkom najmenej 0,5 alebo najmenej dva roky s úväzkom najmenej 0,25; odborné činnosti počas posledných piatich rokov v celkovom rozsahu najmenej 156 hodín: (a) účasť na ďalšom vzdelávaní (napr. kurzy, workshopy a konferencie) na získanie alebo doplnenie kompetencií uvedených v odbornom štandarde (najmenej 94 hodín); (b) účasť na výuke a/alebo supervízii školských psychológov (v rozsahu najmenej 15 hodín); c) odborné informácie a/alebo preventívne činnosti;
- športového psychológa musí mať magisterský titul v odbore psychológia získaný po 5 rokoch psychologického výcviku, absolvovanej stáži v trvaní 12 mesiacov (1170 pracovných hodín) alebo ekvivalentných kreditov;
- psychológa-poradcu musí mať magisterské vzdelanie v odbore psychológia, prax pod odborným dohľadom v odbore poradenská psychológia 1 – 3 roky 1 500 hodín v uvedenom období a v tom istom období odpracovaných minimálne 50 hodín supervízie;
- rodinného terapeuta musí mať magisterský titul alebo ekvivalentnú vzdelanostnú kvalifikáciu, najlepšie v medicíne, zdravotníctve, sociálnych vedách alebo vzdelávaní; odborné školenie / ďalšie vzdelávanie; pracovné skúsenosti ako rodinný terapeut (najlepšie aspoň 1 rok).

---

³⁴ Eesti Psühholoogide Liit. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <http://www.epl.org.ee/wb/pages/kutsete-andmine.php> [cit. 5.10.2022]

³⁵ Eesti Pereteraapia Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://pereterapeudid.ee/kutse-andmine/> [cit. 5.10.2022]

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

V zdravotníckych zariadeniach sú výkony hradené zo zdravotného poistenia. Ak klient dostane konzultáciu od psychológa alebo psychoterapiu za peniaze zdravotnej poisťovne, vyžaduje sa odporúčanie od rodinného lekára alebo psychiatra. V súkromných zariadeniach sú služby financované prevažne z priamych platieb klientov. Niekedy môžu byť hradené aj zo zdravotného poistenia, ak je nedostatok odborníkov v štátnych zariadeniach a Estónska zdravotná poisťovňa uzatvorila zmluvu so súkromnou praxou o poskytovaní služby.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Existuje niekoľko profesijných organizácií, ku ktorým sa môžu pripojiť psychológovia a psychoterapeuti. Sú založené ako neziskové organizácie.

- Napríklad **Estónska asociácia psychológov**³⁶, čo je nezisková asociácia založená v roku 1988, ktorej cieľom je rozvoj psychologickej vedy a praxe na vysokej úrovni.
- **Estónska asociácia rodinnej terapie**³⁷, ktorá bola založená v roku 1990 s cieľom šíriť poznatky o rodinnej terapii.
- **Estónska asociácia školských psychológov**³⁸, ktorej cieľom je prispieť k implementácii psychologických princípov a k duševnej pohode detí.
- **Estónska asociácia pre kognitívno-behaviorálnu terapiu**³⁹, ktorá bola založená v roku 1990 a v súčasnosti má viac ako 100 členov kognitívno-behaviorálne orientovaných psychiatrov a psychológov z celého Estónska.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Odbor duševného zdravia vznikol na Ministerstve sociálnych vecí v januári 2022 s cieľom vypracovať komplexný systém sebestačnosti, prevencie a služieb, ktoré pomáhajú predchádzať rozvoju alebo zhoršovaniu psychických problémov a poskytuje ľuďom včasnú a vysoko kvalitnú starostlivosť. Strategickými partnermi Ministerstva sociálnych vecí sú dve mimovládne organizácie – mimovládne organizácie Head Affairs (Duševné záležitosti) a Koalícia pre duševné zdravie a blaho – ktoré pomáhajú zvyšovať povedomie verejnosti.

Na jar 2021 sa vláda v dôsledku krízy COVID-19 rozhodla prideliť peniaze do doplnkového rozpočtu na zlepšenie prístupu k službám duševného zdravia. Zvýšil sa fond terapie rodinných lekárov, aby sa posilnilo zapojenie klinických psychológov. Zaviedli sa opatrenia na podporu duševného zdravia pre miestne samosprávy, aby si najali psychológov a poradcov alebo poskytli služby psychologickej podpory.

---

³⁶ Eesti Psühholoogide Liit. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):

<http://www.epl.org.ee/wb/pages/kutsete-andmine.php> [cit. 5.10.2022]

³⁷ Eesti Pereteraapia Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <https://pereterapeudid.ee/kutse-andmine/> [cit. 5.10.2022]

³⁸ Eesti Koolipsühholoogide Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku): <http://koolipsyhholoogid.ee/> [cit. 5.10.2022]

³⁹ Estonian Association for Cognitive Behaviour Therapy. Dostupné na internete (v anglickom jazyku): <https://ekka.ee/en> [cit. 5.10.2022]

Aby ľudia dostali pomoc čo najskôr a čo najbližšie k bydlisku, od februára 2022 sú k dispozícii dva typy nových opatrení:

1. Mzdová a supervízna podpora na psychológa pre VÚC a centrá zdravotnej starostlivosti je určená pre VÚC a centrá zdravotnej starostlivosti, ktoré uzatvorili alebo sa chystajú uzatvoriť pracovnú zmluvu s psychológom.

- výška mzdového príspevku je 1 553 EUR mesačne (plus daň z práce a odvody) na každých 7000 obyvateľov v obci alebo v zozname pacientov zdravotného strediska;

- príspevok sa vypláca do päťnásobku sumy príspevku (t. j. do 7765 EUR za kalendárny mesiac + odvody za prácu).

Podpora je garantovaná všetkým uchádzačom, ktorí splnia stanovené požiadavky: psychológ má magisterské vzdelanie; psychológ radí priamo obyvateľstvu; k službe majú prístup všetci obyvatelia miestnej samosprávy alebo tí, ktorí sú uvedení v zoznamoch pacientov zdravotného strediska.

2. Miestna samospráva, ktorá chce svojim obyvateľom poskytovať psychologickú alebo psychosociálnu pomoc prostredníctvom riadenej inštitúcie alebo iného spolupracujúceho partnera, má nárok na podporu služieb duševného zdravia. Výška podpory na službu je 2077,91 EUR mesačne na každých 7000 obyvateľov samosprávy.

Ako psychologická pomoc sa kvalifikujú minimálne odborné činnosti psychológa s magisterským vzdelaním, psychosociálna pomoc sa kvalifikuje nasledovne: tvorivá terapia; poradenstvo; rodinná terapia; dialektická behaviorálna terapia; zážitkové poradenstvo; rodinný kruh riešenia; iné činnosti zlepšujúce psychosociálnu pohodu ľudí, ktoré zabezpečujú osoby, ktoré absolvovali primerané školenie v rámci svojej pôsobnosti a ktorých financovanie považuje Ministerstvo sociálnych vecí za opodstatnené.

3.4 Francúzsko

Právna úprava psychologickéj a psychoterapeutickej starostlivosti

Poskytovanie psychologických služieb upravuje § 44 zákona č. 85-772 z 25. júla 1985 o rôznych sociálnych ustanoveniach v znení neskorších predpisov.⁴⁰

Poskytovanie psychoterapeutických služieb upravuje § 52 zákona č. 2004-806 z 9. augusta 2004 o politike verejného zdravia v znení neskorších predpisov.⁴¹

⁴⁰ Loi n° 85-772 du 25 juillet 1985 portant diverses dispositions d'ordre social. Dostupné na internete (vo francúzštine): https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000033678864/ [cit. cit. 6.10.2022]

⁴¹ Loi n° 2004-806 du 9 août 2004 relative à la politique de santé publique (1). Dostupné na internete (vo francúzštine): https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000031930044/ [cit. cit. 6.10.2022]

Podmienky na výkon psychologické, alebo psychoterapeutickej praxe

- Poskytovanie psychologických služieb:

- Akademické pozadie

Vo Francúzsku sa na používanie titulu psychológ vyžaduje získanie bakalárskeho a magisterského titulu v odbore psychológia vrátane výskumnej záverečnej práce a odbornej stáže alebo zahraničného diplomu uznávaného ako rovnocenného s požadovanými národnými diplomami. Treba poznamenať, že magisterské štúdium psychológie samo osebe neumožňuje oprávnenie na profesionálne používanie titulu psychológ.

- Získanie oprávnenia na výkon praxe

Držitelia diplomov, ktoré umožňujú profesionálne používanie titulu psychológ vo Francúzsku, sú povinní zaregistrovať sa v registri ADELI na „Délégation Territoriale départementale“ (DTD).

- Prax v štátnej službe

Výkon praxe psychológa v štátnej službe, či už nemocničnej, regionálnej alebo celoštátnej, je podmienený absolvovaním „výberového konania na psychológa“, ktoré sa líši podľa zvoleného odvetvia štátnej služby.

- Poskytovanie psychoterapeutických služieb:

- Akademické pozadie

Podľa vyhlášky z 8. júna 2010 o výcviku v klinickej psychopatológii vedúcemu k získaniu titulu psychoterapeut, je používanie titulu psychoterapeut podmienené úspešným absolvovaním výcvikového kurzu z klinickej psychopatológie v rozsahu minimálne 400 hodín teoretickej prípravy v klinickej psychopatológii a praktickej stáže v trvaní najmenej päť mesiacov vykonávanej v službe schválenej regionálnym zdravotníckym úradom (ARS).

Prístup k tomuto vzdelávaniu je vyhradený pre držiteľov doktorského diplomu, ktorý ich oprávňuje vykonávať lekársku prax vo Francúzsku, alebo magisterského diplomu so špecializáciou v odbore psychológia alebo psychoanalýza.

- Získanie oprávnenia na výkon praxe

Používanie titulu psychoterapeut je vyhradené pre odborníkov zapísaných v národnom registri psychoterapeutov. Registrácia sa zapisuje do zoznamu, ktorý zostavuje generálny riaditeľ ARS, v mieste výkonu svojej praxe.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

- Financovanie činnosti psychológov

Od apríla 2022 schéma „Mon Psy“ umožní pacientom starším ako 3 roky s miernymi až stredne závažnými psychickými poruchami (úzkosť, depresia, problémy s konzumáciou tabaku, alkoholu alebo kanabisu, poruchy príjmu potravy) hradiť zdravotnou poisťovňou

náklady (60 %) a ich doplnkovou zdravotnou poisťovňou (40 %) na 8 sedení psychologickú podpory ročne.

Aby pacienti mohli využívať túto schému, musia:

- mať písomné odporúčanie na psychológa svojim ošetrojúcim lekárom;
- byť odoslaný k zazmluvnenému psychológovi.

- **Financovanie činnosti psychoterapeutov:**

V súčasnosti sa zavádza experimentálny program, v rámci ktorého činnosť psychoterapeutov môže plne hrať „Assurance Maladie“ (Sociálna poisťovňa) za predpokladu, že sedenia predpisuje ošetrojúci lekár. Treba poznamenať, že toto pokrýva maximálne 10 sedení a týka sa iba pacientov vo veku 18 až 60 rokov, ktorí bývajú v štvrtiach Bouches-du-Rhône, Haute-Garonne, Landes a Morbihan a ktorí sú pridružení k fondom primárneho zdravotného poistenia týchto lokalít.

Psychoterapeutické sedenia, na ktoré sa nevzťahuje táto experimentálna schéma, si musia platiť priamo pacienti. Niektoré doplnkové zdravotné poisťovne však súhlasia s úhradou časti týchto sedení.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Psychológovia sú združení vo „**Fédération Française des Psychologues et de Psychologie**“ (FFPP)⁴², združení, ktoré sa riadi zákonom z 1. júla 1901 o zmluve o združovaní a dekrétom zo 16. augusta 1901.

Psychoterapeuti sú združení v „**Syndicat National des Praticiens en Psychothérapie relationnelle et psychanalyse**“ (SNPPSy)⁴³, združení, ktoré sa riadi článkami L. 2111-1 až L. 2152-7 Zákonníka práce.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Neexistuje medzirezortný orgán v oblasti duševného zdravia.

3.5 Maďarsko

Právna úprava psychologickú a psychoterapeutickú starostlivosti + Podmienky na výkon psychologickú, alebo psychoterapeutickú praxe

Hlavné rozdiely medzi psychológmi, psychiatrami a psychoterapeutmi:

---

⁴² Fédération Française des Psychologues et de Psychologie“ (FFPP). Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://ffpp.net/la-ffpp/> [cit. cit. 6.10.2022]

⁴³ Syndicat National des Praticiens en Psychothérapie relationnelle. Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://www.snppsy.org/le-snppsy/> [cit. cit. 6.10.2022]

- Psychológovia sú vyškolení v humanitných vedách a nedostávajú rovnaké hlbkové vzdelanie vo fyziológii a anatómii ako lekári. Ich štúdium sa viac zameriava na ľudské vnímanie, emócie a vzťahy, čo sú základné predmety, ktoré sa počas 3+2 ročnej prípravy učia. Bakalársky titul zo psychológie môže viesť k širokému spektru zamestnaní, napríklad v HR, alebo ako pomocná sila v školách či sociálnom sektore. V nemocničnom prostredí pod dohľadom skúseného klinického psychológa môžu s pacientmi vykonávať vyšetrovanie, liečbu a psychologické testy pacientov. Na diagnostiku (napísanie posudku) a psychoterapeutickú liečbu je však potrebná kvalifikácia klinického psychológa alebo psychoterapeuta.
- Na to, aby sa niekto stal psychiatrom, musí najprv vyštudovať lekársku fakultu a potom môžete absolvovať odbornú skúšku z psychiatrie. Psychiater špecialista môže vykonávať psychoterapiu až po vyškolení v niektorej psychoterapeutickej metóde a absolvovaní kvalifikácie psychoterapeuta (rovnako ako psychológ so základnou kvalifikáciou). Psychiatri sú lekári s atestáciou z psychiatrie. Psychiatri sú oprávnení podávať lieky (farmakoterapiu).
- Po získaní diplomu z psychológie alebo medicíny majú psychoterapeuti niekoľko rokov ďalšieho špecializovaného vzdelávania.

V Maďarsku je v súčasnosti jedinou psychologickou činnosťou v oblasti zdravotníctva, ktorá sa vykonáva v prísnom právnom rámci, s príslušnou kvalifikáciou na základe základného (MA) diplomu z psychológie, tá, ktorá sa môže vykonávať len na základe licencie (napr. klinická psychológia). Týka sa to asi 10 % psychológov (asi 800).

V oblasti vzdelávania v roku 2013 nadobudol účinnosť národný zákon o verejnom vzdelávaní (zákon č. 190 z roku 2011)⁴⁴ a súvisiaca legislatíva, kde sa vyjasnila kvalifikácia psychológov pôsobiacich v špecializovaných vzdelávacích službách a vo vzdelávacích inštitúciách ako učitelia. Zákon priniesol veľký krok vpred aj v objasňovaní právneho postavenia špecializovaných vzdelávacích služieb a predškolských psychológov. Odhaduje sa, že sa to týka približne 600 psychológov.

Podľa profesijných organizácií psychológov je regulácia ostatných špecializácií nízka alebo žiadna a tam, kde existuje, je nesúvislá, preto je ich kontrola obmedzená. Týka sa to viac ako 80 % psychológov.

Psychoterapeuti v Maďarsku

Podľa:

- zákona CLIV z roku 1997 o zdraví⁴⁵ (§ 103: Psychoterapia a klinická psychológia a § 112: Register zdravotníckych pracovníkov),

---

⁴⁴ 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://njt.hu/jogszabaly/2011-190-00-00> [cit. 5.10.2022]

⁴⁵ 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700154.tv> [cit. 5.10.2022]

- nariadenia č. 60/2003. (X.20.) ESzCsM o minimálnych odborných požiadavkách na poskytovanie zdravotných služieb⁴⁶ a
- nariadenia č. 22/2012. (IX. 14.) EMMI o udeľovaní vyššej odbornej kvalifikácie v špecializovanom lekárstve⁴⁷ (príloha 9):

ako samostatný psychológ v rezorte zdravotníctva môžu pôsobiť len osoby, ktoré majú kvalifikáciu psychológa, ak sú zapísané ako zdravotnícky pracovník v národnom registri.

V súlade s tým možno psychoterapiu vykonávať len s odbornou spôsobilosťou lekára alebo špecializovaného klinického psychológa a s odbornou psychoterapeutickou skúškou. Kurz je na postgraduálnej úrovni. Na základe vyššie uvedeného je psychoterapeutická odborná skúška na úrovni druhého stupňa, dostupná pre lekárov s odborným klinickým preskúšaním a pre špecializovaných klinických psychológov.

Počet tréningových hodín pre špecifické psychoterapeutické metódy zodpovedá medzinárodným štandardom. Psychoterapeutický kurz je ukončený vykonaním verejnej odbornej skúšky. Kurz tiež zahŕňa značné množstvo praktického výcviku v klinickom prostredí. Pre niektoré psychoterapeutické metódy je možné namiesto odbornej skúšky získať certifikát praxou v inštitúciách sociálneho sektora.

Spomedzi psychoterapeutov s psychoterapeutickou odbornou skúškou je 42 % psychiatrov, 50 % špecializovaných klinických psychológov a zvyšných 8 % pracuje v rôznych odboroch. Odhadovaný počet kvalifikovaných psychoterapeutov je 550 (zdroj údajov 2017).

Mimo zdravotníctva je v sociálnom a vzdelávacom sektore zamestnaných asi 1 500 terapeutov, ktorých kvalifikácia psychoterapeuta na strednej úrovni je založená na kurzoch základnej úrovne ako sociálna práca, duševná hygiena, arteterapia, pracovná terapia a komunitná starostlivosť. Veľký počet lekárov a psychiatrov pracujúcich vo verejných inštitúciách má aj súkromné ambulancie.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Psychoterapia v systéme zdravotnej starostlivosti

Psychoterapeutická liečba je financovaná pre celú populáciu zo zdravotného poistenia v rámci systému zdravotnej starostlivosti, vrátane liečby v nemocniciach, jednodňovej liečby a ambulantných pacientov.

Psychoterapia v nemocniciach: typická je psychoterapia pre jednotlivcov a skupiny a uplatňovanie kombinácie rôznych terapeutických metód. V krajine je len niekoľko

⁴⁶ 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300060.esc> [cit. 5.10.2022]

⁴⁷ 22/2012. (IX. 14.) EMMI rendelet az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítés megszerzéséről. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200022.emm> [cit. 5.10.2022]

nemocničných oddelení špecializovaných na psychoterapiu. Psychiatrické oddelenia zvyčajne využívajú skupinové sedenia.

Pacientom s duševnými poruchami sa poskytuje ústavná psychoterapeutická starostlivosť na špecializovaných psychiatrických rehabilitačných oddeleniach a adiktologických oddeleniach. Počet lôžok je obmedzený.

Súkromná psychoterapeutická starostlivosť je tiež k dispozícii, ale Národná zdravotná poisťovňa nefinancuje súkromné ordinácie, takže ich úplne financujú pacienti. Súkromná ambulantná psychoterapia ponúka všetky metódy a skupinové sedenia.

Psychoterapia v systéme vzdelávania

Výchovní poradcovia a Služby pre pomoc rodine využívajú psychoterapiu detí a mládeže a rodinnú psychoterapiu. Náklady na tieto služby sú hrazené zo vzdelávacieho a sociálneho systému.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

V súčasnosti v Maďarsku neexistuje žiadna komora psychológov, ale jej založenie má vysokú úroveň podpory v tejto profesii: požadujú ju popredné profesijné organizácie psychológov a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, ktoré pripravujú psychológov.

Najväčšie a najvýznamnejšie organizácie sú:

- **Záujmová skupina maďarských psychológov (MPÉE)⁴⁸,**
- **Maďarská psychologická spoločnosť (MPT)⁴⁹,**
- **Vedecký výbor pre psychológiu Maďarskej akadémie vied (MTA PTB)⁵⁰.**

Maďarská lekárska komora (MOK) tiež podporuje zriadenie Maďarskej komory psychológov.

Maďarská psychologická spoločnosť (MPT) je jednou z najstarších vedeckých asociácií v Maďarsku, ktorá bola založená v roku 1928. Cieľom asociácie je organizovať a rozvíjať vedecký život, vzdelávanie, výskum a aplikáciu psychológie v Maďarsku. Jej poslaním je tiež informovať svojich členov o prebiehajúcich diskusiách, udalostiach a trendoch v ich profesii. Združenie sa aktívne podieľa na ďalšom vzdelávaní maďarských odborníkov, distribúcii psychologických poznatkov širokej verejnosti, ako aj na rozvoji a udržiavaní medzinárodných vzťahov. Združenie vydáva vlastný vedecký časopis pod názvom Maďarská psychologická

---

⁴⁸ MAGYAR PSZICHOLÓGUSOK ÉRDEKVÉDELMI EGYESÜLETE. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://www.pszichoerdek.hu/> [cit. 5.10.2022]

⁴⁹ Magyar Pszichológiai Társaság. Dostupné na internete (v maďarčine): <http://mpt.hu/> [cit. 5.10.2022]

⁵⁰ Pszichológiai Tudományos Bizottság. Dostupné na internete (v maďarčine): https://mta.hu/ii-osztaly/tudomanyos-bizottsagok-105545#pszichologiai_tudomanyos_bizottsag [cit. 5.10.2022]

revue (Magyar Pszichológiai Szemle). Združenie organizuje pre svojich členov výročné konferencie a v súčasnosti má 1850 aktívnych členov.

V Maďarsku je **Asociácia psychoterapeutických rád**⁵¹ dobrovoľným združením národných profesijných združení zastupujúcich rôzne psychoterapeutické metódy. V súčasnosti je v Psychoterapeutickej rade (združeniach) zastúpených 16 národných asociácií špecifických pre určitú metódu. Organizácia zastupuje Maďarsko v Európskej asociácii psychoterapie.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

V rámci Sektorovej stratégie zdravotníctva 2021-2027 existuje Národný program duševného zdravia. V prípravnej fáze stratégie prebehla úzka medzirezortná spolupráca konzultácií na expertnej úrovni.

3.6 Poľsko

Právna úprava psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti

Poskytovanie služieb psychológmi je regulované:

1) zákonom z 19. augusta 1994 o ochrane duševného zdravia

Zákon obsahuje zásady ochrany verejného zdravia, ktorými sú najmä:

- podpora duševného zdravia a prevencia duševných porúch;
- poskytovanie mnohostrannej a všeobecne dostupnej zdravotnej starostlivosti a iných foriem starostlivosti a pomoci nevyhnutnej pre život v rodinnom a sociálnom prostredí osobám s duševnými poruchami;
- formovanie vhodných sociálnych postojov voči ľuďom s duševnými poruchami, najmä porozumenia, tolerancie, láskavosti, ako aj potláčanie ich diskriminácie.

Zákon neupravuje právo vykonávať odbornú činnosť v oblasti duševného zdravia.

2) zákonom z 8. júna 2001 o povolaní psychológ a samospráve odborných psychológov

Zákon ustanovuje pravidlá a podmienky výkonu povolania psychológ a pravidlá organizácie a činnosti samosprávy odborných psychológov.

---

⁵¹ Pszichoterápiás Tanács Szövetség. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://pszichoterapiastanacs.hu/> [cit. 5.10.2022]

Podmienky na výkon psychologické, alebo psychoterapeutickej praxe

Podľa ustanovení zákona o povolání psychológ a o samosprávě odborných psychológov vzniká oprávnenie vykonávať činnosť psychológa zápisom do zoznamu psychológov Regionálnej komory psychológov. Právo vykonávať psychológiu teda vzniká zápisom do zoznamu.

V § 8 zákona je uvedený zoznam podmienok, ktoré musia byť splnené, aby mohol byť do tohto zoznamu zapísaný.

Sú to tieto:

- získanie magisterského titulu v psychológii na poľskej univerzite alebo získanie vzdelania uznaného za rovnocenné Poľskej republike v zahraničí;
- mať plnú spôsobilosť na právne úkony;
- dobré ovládanie poľského jazyka (slovom aj písmom) v rozsahu potrebnom na výkon povolania psychológa;
- absolvovaná postgraduálna odborná prax pod vecným dohľadom kvalifikovaného psychológa, ktorý je zodpovedný za odbornú činnosť vykonávanú koncipientom psychológa.

Žiaľ, k zákonu neboli nikdy vytvorené vykonávacie predpisy, ani samospráva (komora psychológov). V dôsledku toho v skutočnosti neplatia predpisy o podmienkach výkonu povolania (zápisu do zoznamu).

Neexistuje všeobecný register psychológov a nie je priznané ani právo na výkon praxe. Jednotlivé psychoterapeutické združenia (napr. Poľská asociácia pre behaviorálnu a kognitívnu terapiu) majú register certifikovaných psychoterapeutov, ktorý zahŕňa jednotlivcov, ktorí absolvovali 4 roky špecializovaného výcviku.

To, na čo sa odborníci v oblasti duševného zdravia spoliehajú, je Etický kódex psychológa, ktorý vypracovala Poľská psychologická asociácia (naposledy revidovaný v decembri 2018). Kódex výstižne vymedzuje kompetencie psychológa – človeka, ktorý ukončil 5-ročné magisterské štúdium psychológie. Hovorí o zásadách práce, zodpovednosti, bezúhonnosti, dôvernosti, ako aj o právach prijímateľa psychologických služieb a samotných psychológov.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Psychológovia môžu poskytovať tieto služby:

1. v ambulanciách so zmluvou s Národným fondom zdravia (NFZ);

Podľa súčasného zákona má každý občan právo využívať služby ambulancie duševného zdravia bez ohľadu na stav poistenia. Náklady na ošetrovanie hradí NFZ. Základom pre využitie uhrádzanej psychoterapie je odporúčanie lekára zdravotnej poisťovne (so zmluvou s NFZ – rodinným lekárom, psychiatrom alebo iným odborným lekárom).

2. v súkromných ambulanciách a klinikách;

V súkromných klinikách ceny za služby určuje voľný trh.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Ako je uvedené vyššie, napriek ustanoveniam zákona o povolani psychológov a samospráve odborných psychológov nebola zriadená profesijná samospráva psychológov.

Hlavné organizácie združujúce psychológov:

1) Národný odborový zväz psychológov (OZZP)

Združenie funguje podľa zákona o odboroch. OZZP vzniklo, aby združovalo psychológov v Poľsku. Ako odborová organizácia zastupuje záujmy všetkých psychológov. Zväz združuje psychológov z celej krajiny. Cieľom združenia je chrániť práva psychológov, bojovať za dôstojnosť a prestíž profesie psychológa, ako aj vytvárať takú legislatívu, ktorá z psychológa spraví regulované povolanie požívajúce dôveru verejnosti.

2) Organizácie konajúce na základe zákona – zákona o združeniach:

• Poľská psychologická asociácia

Cieľom spoločnosti je rozvíjať a popularizovať psychológiu ako vedu a profesiu, ako aj dbať na to, aby táto disciplína v súlade s humanistickými hodnotami pomáhala ľuďom v ich živote a v udržaní zdravia.

• Poľská spoločnosť pre behaviorálne a kognitívne terapie

Poľská spoločnosť pre behaviorálne a kognitívne terapie bola založená v roku 1998. Ide o nezávislé vedecké združenie profesionálov, ktorí sa aktívne podieľajú na pomoci ľuďom s duševnými poruchami a emocionálnymi problémami, ako aj na výskume a vývoji mechanizmov duševného fungovania človeka.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Takýto orgán nebol zatiaľ vytvorený.

3.7 Rakúsko

Právna úprava psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti

V Rakúsku sú psychologické a psychoterapeutické služby regulované osobitnými zákonmi:

- pre psychologické služby (klinická psychológia a zdravotnícka psychológia):

Bundesgesetz über die Führung der Bezeichnung „Psychologin“ alebo „Psychologe“ und über die Ausübung der Gesundheitspsychologie und der Klinischen Psychologie (Psychologengesetz 2013 – zákon o psychológoch), Spolkový vestník I č. 182/2013

Bundesgesetz über die Niederlassung und die Ausübung des freien Dienstleistungsverkehrs von klinischen Psychologen und Gesundheitspsychologen aus dem Europäischen Wirtschaftsraum (EWR-Psychologengesetz – zákon o psychológoch EHP), federálny vestník 1919/19 č.

Verordnung über Ausgleichsmaßnahmen im Rahmen der Berufsanerkennung von Gesundheitspsychologen und Klinischen Psychologen aus dem Europäischen Wirtschaftsraum (EWR-Psychologenverordnung – nariadenie o psychológoch EHP), Federálny vestník zákona 08/1994 č.

- pre psychoterapeutické služby:

Bundesgesetz über die Ausübung der Psychotherapie (Psychotherapiegesetz – zákon o psychotherapii), spolkový vestník č. 361/1990

Bundesgesetz über die Niederlassung und die Ausübung des freien Dienstleistungsverkehrs von Psychotherapeuten aus dem Europäischen Wirtschaftsraum (EWR-Psychotherapiegesetz – Psychotherapia EHP), Federálny vestník I č. 114/1999

Verordnung über Ausgleichsmaßnahmen im Rahmen der Berufsanerkennung von Psychotherapeuten aus dem Europäischen Wirtschaftsraum (EWR-Psychotherapieverordnung – nariadenie EHP o psychotherapii), Federálny vestník II č. 409/1999

Podmienky na výkon psychologickéj, alebo psychoterapeutickej praxe

Klinickí psychológovia:

- Vzdelanie:

Diplomový/bakalársky a magisterský program psychológie s celkovým počtom minimálne 300 ECTS kreditov, z toho minimálne 180 ECTS kreditov sa vzťahuje na vedomosti a zručnosti v oblasti empiricko-vedeckej psychológie a minimálne 75 ECTS kreditov na študijný obsah, vrátane ich praktickej aplikácie na cvičeniach alebo stážach, v odboroch psychopatológia, psychofarmakológia, psychiatria a neurológia, psychologická diagnostika s osobitným zameraním na prežívanie a správanie súvisiace so zdravím, duševnými poruchami vrátane cvičení, metód a aplikácií v oblasti podpory zdravia, prevencie a rehabilitácie chorôb, psychologické intervencie v oblasti psychológie zdravia a klinickej psychológie vrátane cvičení.

- Postgraduálne vzdelávanie na získanie teoretických a praktických kompetencií z klinickej psychológie v celkovom rozsahu 2500 hodín:

- Nadobudnutie teoretickej odbornej spôsobilosti v minimálnej dobe dvanástich mesiacov za minimálne 340 jednotiek: základný modul s minimálne 220 jednotkami a nadstavbový modul s minimálne 120 jednotkami, získanie praktickej odbornej spôsobilosti prostredníctvom klinicko-psychologickej práce minimálne na 2 098 hodín, ako aj dohľad nad prípadom (120 jednotiek) a sebauvedomenie (76 jednotiek).

- Ukončenie vzdelania: Ústna záverečná skúška pred skúšobnou komisiou/osvedčenie.

Uznávanie kvalifikácií EÚ/EHP vykonáva Federálne ministerstvo zdravotníctva.

Činnosť klinických psychológov sa vykonáva autonómne bez ohľadu na to, či je klinický psychológ živnostník alebo zamestnanec.

- Povolanie môžu vykonávať autonómne osoby, ktoré spĺňajú tieto požiadavky:

- oprávnenie používať profesijný titul Psychológ/Psychologička (psychológ; úspešné ukončenie štúdia psychológie s celkovým počtom minimálne 300 ECTS kreditov na uznávanej inštitúcii postsekundárneho vzdelávania v Rakúsku, EÚ, EHP alebo Švajčiarsku alebo ekvivalentná zahraničná kvalifikácia),

- získanie odbornej spôsobilosti (záverečný certifikát),

- právna spôsobilosť,

- telesná a duševná spôsobilosť potrebná na plnenie profesijných povinností,

- dôveryhodnosť nevyhnutná na plnenie povinností povolania,

- znalosť nemeckého jazyka potrebná na výkon povolania,

- poistenie profesijnej zodpovednosti,

- miesto výkonu práce

- zápis do zoznamu klinických psychológov.

Psychoterapeuti:

- Vzdelanie:

Dvojfázové teoretické a praktické vzdelávanie a výcvik:

- Všeobecná časť (propedeutika) najmenej 765 hodín teoretickej výučby a najmenej 550 hodín praktického výcviku

- Špecializačný úsek (odbor): minimálne 300 hodín teoretickej výučby a minimálne 1600 hodín praktického výcviku.

Predpoklady vzdelania:

- Psychoterapeutická propedeutika:

- vstupná VŠ kvalifikácia resp.

- vzdelanie a prax ako zdravotná sestra resp.

- vstup na základe úradného rozhodnutia o osobitnej spôsobilosti na základe odborného posudku Poradnej rady pre psychoterapiu.

- Psychoterapeutická špecializácia:

- vek 24 rokov

- úspešné absolvovanie psychoterapeutickej propedeutiky

- absolvovanie niektorého z odborných vzdelávacích kurzov alebo vysokoškolských programov uvedených v zákone o psychoterapii resp.

- vstup na základe úradného rozhodnutia o osobitnej spôsobilosti na základe odborného posudku Poradnej rady pre psychoterapiu.

Uznávanie kvalifikácií EÚ/EHP vykonáva Federálne ministerstvo zdravotníctva.

Psychoterapeuti vykonávajúci toto povolanie s výhradnou zodpovednosťou vykonávajú uvedené činnosti autonómne bez ohľadu na to, či sú samostatne zárobkovo činné osoby alebo sú zamestnané.

- Povolanie môžu vykonávať autonómne osoby, ktoré spĺňajú tieto požiadavky:

- úspešné absolvovanie psychoterapeutickej propedeutiky a špecializácie,

- právna spôsobilosť,

- vek 28 rokov,

- zdravotná spôsobilosť potrebná na plnenie povinností povolania,

- dôveryhodnosť nevyhnutná na plnenie povinností povolania,

- znalosť nemeckého jazyka potrebná na výkon povolania,

- zápis do zoznamu psychoterapeutov,

- poistenie profesijnej zodpovednosti.

V súčasnosti prebieha revízia právnych predpisov o psychoterapeutoch.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Služby klinických psychológov, zdravotníckych psychológov a psychoterapeutov v zdravotníckych zariadeniach sú hradené zo zdravotného poistenia.

Služby klinických psychológov, zdravotníckych psychológov a psychoterapeutov v súkromnej praxi sú tiež v niektorých prípadoch hradené zo zdravotného poistenia. Vo väčšine prípadov sú však financované najmä z priamych platieb klientov.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Klinickí psychológovia, zdravotnícki psychológovia a psychoterapeuti sú organizovaní v profesijných združeniach, ktoré nie sú regulované zákonom. V oblasti týchto profesií neexistujú žiadne komory.

Napríklad v Rakúsku existujú nasledujúce združenia pre psychoterapeutov, klinických psychológov a psychológov v oblasti zdravotníctva:

- **Österreichischer Bundesverband für Psychotherapie (ÖBVP)**
- **Vereinigung Österreichischer PsychotherapeutInnen (VÖPP)**
- **Berufsverband Österreichischer Psychologinnen und Psychologen (BÖP)**

Profesijné združenia sú financované svojimi členmi a poskytujú informácie, poradenstvo a ďalšie vzdelávanie.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Pre klinických psychológov a psychológov v oblasti zdravotníctva, ako aj pre psychoterapeutov existujú právne regulované stále poradné zbory (Poradný zbor psychológov – Psychologenbeirat; Poradný zbor pre psychoterapiu – Psychotherapiebeirat).

Predsedom týchto poradných zborov je minister zdravotníctva.

Členmi **Psychologenbeirat** je 15 až 20 členov profesie z rôznych oblastí práce v psychológii zdravia alebo klinickej psychológii, napríklad z univerzít a univerzitných kliník; tretina členov (náhradných členov) je z okruhu korešpondujúcich odborných členov dobrovoľných profesijných záujmových skupín. Okrem toho môže rakúska lekárska asociácia a poradný zbor pre psychoterapiu zriadený spolkovým ministerstvom zdravotníctva vyslať každého jedného zástupcu ako člena do Poradného zboru psychológov.

Poradný zbor psychológov je zodpovedný za prerokovanie odborných tém a otázok predložených spolkovým ministrom zdravotníctva, vrátane podávania vyjadrení a poskytovania odborných stanovísk, účasti na prijímaní predpisov, prostredníctvom výboru poradného zboru psychológov odborné stanoviská o kvalifikácii vzdelávacích inštitúcií a prípadne odbornej účasti v konaní v súvislosti so zápisom do odborných zoznamov, s porušovaním odborných povinností a zánikom odbornej licencie.

Členmi **Psychotherapiebeiratu** sú: jeden člen spolkového ministerstva vedy a výskumu, päť zástupcov univerzitných ústavov a univerzitných kliník zodpovedných alebo súvisiacich s témou, ktorých má delegovať Konferencia rektorov s tým, že traja zástupcovia majú byť riadnym alebo asociovaným univerzitným profesorom a dvaja zástupcovia musia byť iní vysokoškolskí učitelia, po jednom zástupcovi z uznávaného psychotherapeutického výcvikového zariadenia, zástupca Rakúskej lekárskej komory, zástupca Spolkovej obchodnej komory, zástupca strešnej organizácie inštitúcií sociálneho zabezpečenia, zástupca Rakúskej komory práce, zástupca Rakúskej federácie odborových zväzov, zástupca Konferencie predsedov rakúskych poľnohospodárskych komôr a zástupca Poradného zboru psychológov.

Úlohou poradného zboru pre psychoterapiu je okrem poradenstva spolkovému ministrovi zdravotníctva v zásadných otázkach psychotherapie najmä poskytovanie odborných stanovísk vo veciach propedeutického výcviku psychotherapeutických výcvikových ústavov,

tvorba zoznamov, návrh skúšky, vhodnosť uchádzača o školenie, uznávanie častí vzdelania a prípravy, zápis do zoznamu psychoterapeutov, skončenie platnosti odbornej licencie, otázky financovania, vedecký výskum, sťažnosti klientov, vypracovanie smerníc o poplatkoch.

V roku 2005 bol zriadený **Poradný zbor pre duševné zdravie** (Beirat für Psychische Gesundheit) s cieľom zaoberať sa všetkými relevantnými témami v oblasti duševného zdravia, poskytovať odborné poradenstvo spolkovému ministrovi zdravotníctva a vypracovávať návrhy na realizáciu príslušných úloh. Poradný zbor pre duševné zdravie je interdisciplinárny a multiprofesionálny, tvoria ho zástupcovia rôznych organizácií a inštitúcií (napr. *Alzheimer Angehörige Austria*, *Anton Proksch Institut*, *Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz*, *Fonds Gesundes Österreich*, *Gesundheit Dachverband GmbH*, *der Sozialversicherungsträger*, *Hilfe zur Selbsthilfe für seelische Gesundheit*, *HPE Österreich* (*Hilfe für Angehörige psychische Erkrankter*), *Hilfe für Angehörige psychische Erkrankter*, *Psychiatriekoordination der spolkových*, *Psychosozialer Dienst*, *Österreichische Ärztekammer*, *Österreichische Gesellschaft für Kinder- und Jugendpsychiatrie*, *Österreichische Gesellschaft für Psychiatrie, Psychotherapie und Psychosomatik*, *Österreichische Gesellschaft für Psychosomatische und Psychotherapeutische Medizin*, *PRO MENTE*, *Psychiatrische Gesundheits- und Krankenpflege*, *Sigmund Freud Privat-Universität Wien*, *Universitätsklinik für Sozialtriepsyen*, *Wien chiatry*, *Vertreterinnen und Vertreter des Psychologen- und Psychotherapiebeirates des BMSGPK*, *Wiener Pflege-, Patientinnen- und Patienten-anwaltschaft*).

3.8 Spojené kráľovstvo

Právna úprava psychologické a psychoterapeutickej starostlivosti

Praktizujúci psychológovia a arteterapeuti sú regulované profesie. Obe sú regulované Radou zdravotníckych a opatrovateľských profesií (HCPC)⁵². HCPC je štatutárnym regulátorom 15 profesií. Funkciou HCPC je stanovovať a udržiavať normy pre tieto profesie s cieľom chrániť verejnosť.

Praktizujúci psychológovia zahŕňajú nasledujúce chránené tituly: klinický psychológ; poradenský psychológ; výchovný psychológ; forenzný psychológ; zdravotný psychológ; profesionálny psychológ; praktický psychológ; registrovaný psychológ; športový a pohybový psychológ.

Arteterapeuti zahŕňajú tieto chránené tituly: artepsychoterapeut; arteterapeut; dramaterapeut; muzikoterapeut.

Každý, kto vykonáva prax na základe jedného z týchto chránených titulov, musí byť zo zákona registrovaný v HCPC.

---

⁵² Health&Care Professions Council HCPC. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.hcpc-uk.org/> [cit. 3.10.2022]

Každý z 10 regulátorov zdravotnej a sociálnej starostlivosti v Anglicku sa riadi samostatným právnym predpisom. Legislatíva, ktorou sa riadi HCPC, je vyhláška o zdravotníckych povolaniach z roku 2001⁵³. Bola prijatá podľa § 60 zákona o zdraví z roku 1999⁵⁴ a nadobudla účinnosť 12. februára 2002.

Práca regulátorov zdravotnej a sociálnej starostlivosti v Spojenom kráľovstve je koordinovaná Úradom pre profesionálne štandardy pre zdravotnú a sociálnu starostlivosť.⁵⁵ Tento orgán bol zriadený podľa zákona o reforme NHS (National Health Service) a zdravotníckych profesiách z roku 2002.

Na registráciu v HCPC musia praktizujúci psychológovia (a arteterapeuti) predložiť dôkaz o absolvovaní vzdelávacieho programu schváleného v Spojenom kráľovstve.

Schválené programy pre praktických psychológov sa líšia v závislosti od ich presnej úlohy/názvu. Aby sa uchádzač mohol zaregistrovať napr. ako klinický psychológ, musí mať trojročné doktorandské štúdium. Ide o kvalifikáciu na vysokej úrovni, ktorú nemožno absolvovať bez príslušného vysokoškolského diplomu a dokladu o pracovných skúsenostiach v odbore. Je to konkurenčný doktorát a môže trvať niekoľko rokov, kým sa nazbiera dostatok skúseností na zabezpečenie miesta na kurze.

Schválené programy pre arteterapeutov sa končia na magisterskom stupni po ukončení vysokoškolského štúdia.

Rada pre zdravotnícke a opatrovateľské povolania tiež stanovuje štandardy pre povolania, ktoré reguluje, týkajúce sa:

- správania, výkonu a etiky
- odbornosti
- neustáleho profesionálneho rozvoja; a
- vzdelávania a odbornej prípravy.

Terapeuti, poradcovia a psychoterapeuti sú neregulované profesie. Neexistujú žiadne minimálne požiadavky na výkon jedného z týchto povolaní, keďže ich tituly nie sú chránené zákonom. Mnohí praktizujúci sa však rozhodnú pripojiť sa k akreditovanému registru, aby preukázali, že spĺňajú určité normy, ako stanovuje napríklad Britská asociácia pre poradenstvo

---

⁵³ The Health Professions Order 2001. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.legislation.gov.uk/ukxi/2002/254/contents/made> [cit. 3.10.2022]

⁵⁴ Health Act 1999. dostupné na internete (v angličtine): <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/8/contents> [cit. 3.10.2022]

⁵⁵ Professional Standards Authority for Health and Social Care. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.professionalstandards.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

a psychoterapiu⁵⁶ a Rada Spojeného kráľovstva pre psychoterapiu⁵⁷. Napríklad, aby sa odborník stal registrovaným členom Britskej asociácie pre poradenstvo a psychoterapiu, musí absolvovať kurz akreditovaný asociáciou alebo musí predložiť osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Profesijné registre môžu požiadať o akreditáciu Úradom pre odborné štandardy v zdravotníctve a sociálnej starostlivosti na dobrovoľnom základe.

Komisia pre kvalitu starostlivosti (CQC)⁵⁸ je nezávislým regulátorom poskytovateľov zdravotnej a sociálnej starostlivosti pre dospelých v Anglicku. Všetci poskytovatelia zdravotnej a sociálnej starostlivosti o dospelých, ktorí vykonávajú „regulovanú činnosť“, sú povinní zaregistrovať sa v CQC a preukázať, že spĺňajú základné štandardy. To zahŕňa CQC monitorovanie a inšpekciu nemocničných a komunitných služieb duševného zdravia pre ľudí, ktorí podliehajú zákonu o duševnom zdraví z roku 1983 a zameriavanie sa na princípy ľudských práv. Rozsah regulovaných činností zahŕňa liečbu chorôb, porúch alebo zranení, chirurgické zákroky, služby pôrodnictva a pôrodnej asistencie, osobnú starostlivosť, ošetrovateľskú starostlivosť a hodnotenie alebo lekárske ošetrenie osôb, na ktoré sa vzťahuje zákon o duševnom zdraví z roku 1983.

Podmienky na výkon psychologickéj, alebo psychoterapeutickej praxe

Regulačné požiadavky na terapeutov, ako sú uvedené v odpovedi na otázku 1, platia rovnako pre odborníkov pracujúcich v rôznych prostrediach, bez ohľadu na to, či sú tieto služby financované štátom alebo súkromne.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

V Spojenom kráľovstve je bezplatný prístup k psychologickým terapiám prostredníctvom NHS (National Health Service), vrátane programu Zlepšovanie prístupu k psychoterapii (IAPT)⁵⁹ v Anglicku. IAPT je program odstupňovanej starostlivosti, ktorý zahŕňa psychoterapeutov a psychológov. NHS je financovaná zo všeobecných daní.

Prístup k súkromnej psychologickéj terapii a psychoterapii možno získať prostredníctvom súkromného zdravotného poistenia alebo priamych platieb terapeutovi. To, či súkromné zdravotné poistenie pokrýva terapiu, bude závisieť od podmienok poistnej zmluvy. Niektorí zamestnávateľia poskytujú terapiu aj prostredníctvom svojich oddelení ochrany zdravia pri práci.

---

⁵⁶ British Association for Counselling and Psychotherapy. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.bacp.co.uk/> [cit. 3.10.2022]

⁵⁷ UK Council for Psychotherapy. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.psychotherapy.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

⁵⁸ Care Quality Commission. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.cqc.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

⁵⁹ Adult Improving Access to Psychological Therapies programme. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.england.nhs.uk/mental-health/adults/iapt/> [cit. 3.10.2022]

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Britská asociácia pre poradenstvo a psychoterapiu (BACP)⁶⁰

BACP je registrovaná charitatívna organizácia, ktorú monitoruje Komisia pre charitu. Riadi ju Rada guvernérov, tím vyšších vedúcich pracovníkov a šesť výborov delegovaných predstavenstvom. BACP vedie zoznam registrovaných členov, ktorí spĺňajú ich štandardy. Vedie aj zoznam akreditovaných poskytovateľov školení a vzdelávania. BACP je akreditovaný Úradom pre profesionálne štandardy.

Rada Spojeného kráľovstva pre psychoterapiu (UKCP)⁶¹

UKCP je registrovaná charitatívna organizácia, ktorú monitoruje Komisia pre charitu pre psychoterapeutov a psychoterapeutických poradcov v Spojenom kráľovstve. UKCP je akreditovaná Úradom pre profesionálne štandardy. UKCP vedie register psychoterapeutov. Riadi ho niekoľko výborov, ktoré podliehajú správnej rade.

Britská psychologická spoločnosť (BPS)⁶²

BPS je registrovaná charitatívna organizácia, ktorá pôsobí ako zastupiteľský orgán pre psychológov v Spojenom kráľovstve. BPS získala v roku 1965 Kráľovskú chartu a stanovy, ktoré slúžia ako riadiace dokumenty spoločnosti. BPS riadi niekoľko demokraticky zvolených rád a výborov. BPS poskytuje akreditáciu poskytovateľom vzdelávania, ktorí spĺňajú ich štandardy, a ponúka rôzne členstvá pre odborníkov v rôznych fázach ich kariéry, vrátane „zlatého štandardu“ člena.

Existuje niekoľko ďalších združení psychoterapeutov, terapeutov, poradcov a psychológov. Nasledujúce sú akreditované Úradom pre profesionálne štandardy:

- Asociácia detských psychoterapeutov
- Združenie kresťanských poradcov
- Britská psychoanalytická rada
- COSCA (poradenstvo a psychoterapia v Škótsku)
- Národná poradenská spoločnosť
- Národná hypnoterapeutická spoločnosť
- Britská asociácia pre odborníkov z humanistickej psychológie
- Britská asociácia herných terapeutov
- herná terapia UK.

---

⁶⁰ British Association for Counselling and Psychotherapy. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.bacp.co.uk/> [cit. 3.10.2022]

⁶¹ UK Council for Psychotherapy. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.psychotherapy.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

⁶² The British Psychological Society. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.bps.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Neexistuje medzirezortný orgán pre duševné zdravie. Zodpovednou vládnu inštitúciou pre služby duševného zdravia a podporu duševného zdravia v Anglicku je Ministerstvo zdravotníctva a sociálnej starostlivosti.

3.9 Španielsko

Právna úprava psychologickéj a psychoterapeutickej starostlivosti

V Španielskom kráľovstve je poskytovanie psychologických a psychoterapeutických služieb regulované širokou škálou predpisov. Kľúčové zákony upravujúce prax psychológie sú tieto:

- zákon 43/1979 z 31. decembra o vytvorení Oficiálneho kolégia psychológov⁶³
- všeobecný zákon 33/2011 zo 4. októbra o verejnom zdravotníctve. Zákon 33/2011 vo svojom siedmom dodatočnom ustanovení konkrétne rieši reguláciu psychológie v oblasti zdravia⁶⁴.
- zákon č. 44/2003 z 21. novembra o regulácii zdravotníckych povolání.⁶⁵

Podmienky na výkon psychologickéj, alebo psychoterapeutickej praxe

V súlade so zákonom 43/1979 z 31. decembra o vytvorení Oficiálneho kolégia psychológov je povinné byť členom Oficiálneho kolégia psychológov pre výkon povolania psychológa v Španielsku. Oficiálne kolégium psychológov pozostáva z absolventov a doktorov psychológie; absolventi a doktori filozofie a literatúry – sekcia alebo odbor psychológie – a absolventi alebo doktori filozofie a pedagogických vied – sekcia alebo odbor psychológia – (§ 2 zákona 43/1979).

Titul z niektorého z vyššie uvedených študijných odborov a členstvo v profesijnom združení sú teda dve základné podmienky na výkon povolania psychológa, umožňujúce terapeutovi rozvíjať všetky jeho psychologické kompetencie v oblastiach ako vzdelávanie, personalistika, sociálna činnosť atď. Výnimkou sú činnosti zahŕňajúce hodnotenie a intervenciu v oblasti zdravia.

Čo sa týka požiadaviek na výkon zdravotníckej psychológie, musíme brať do úvahy ustanovenia siedmeho dodatkového ustanovenia všeobecného zákona 33/2011 zo 4. októbra

---

⁶³ Ley 43/1979, de 31 de diciembre, sobre creación del Colegio Oficial de Psicólogos. Dostupné na internete (v španielčine): <https://boe.es/buscar/pdf/1980/BOE-A-1980-405-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]

⁶⁴ Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2011/BOE-A-2011-15623-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]

⁶⁵ Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-21340-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]

o verejnom zdravotníctve. Tento zákon rozvíja dva spôsoby kvalifikácie na výkon zdravotníckej psychológie:

1. Prvá možnosť kvalifikuje odborníka ako všeobecného zdravotníckeho psychológa. Aby odborník získal túto kvalifikáciu, musí mať určitý stupeň vzdelania zo psychológie a oficiálny magisterský titul zo všeobecnej zdravotníckej psychológie (zákon 33/2011, siedme dodatočné ustanovenie, odsek 1). Všeobecní zdravotnícki psychológovia tak budú kvalifikovaní „vykonávať psychologický výskum, hodnotenia a intervencie na tých aspektoch správania a činnosti ľudí, ktoré ovplyvňujú podporu a zlepšenie ich celkového zdravotného stavu, za predpokladu, že si tieto činnosti nevyžadujú osobitnú pozornosť iných zdravotníckych pracovníkov“ (zákon 33/2011, siedme dodatočné ustanovenie, odsek 1). Títo odborníci môžu byť samostatne zárobkovo činnými osobami alebo zamestnanými v sektore zdravotníctva, ale ich činnosť musí byť obmedzená na súkromný sektor (mimo systému národného zdravotníctva – verejného zdravotníctva – alebo tých, ktorí sú s ním zmluvne viazaní). Všeobecné požiadavky a obsah akademických programov magisterského štúdia všeobecnej zdravotníckej psychológie sú upravené v nariadení ECD/1070/2013.⁶⁶
2. Druhá cesta umožňuje terapeutovi „vykonávať svoju činnosť v strediskách, zariadeniach a službách národného zdravotného systému alebo v tých, ktoré sú s ním zmluvne uzavreté“ (zákon 33/2011, dodatočné ustanovenie 7, § 4). Aby tak mohol urobiť, musí mať terapeut okrem titulu z psychológie aj oficiálnu kvalifikáciu špecialistu na klinickú psychológiu. Na tento účel musí odborník zložiť súbor skúšok, ktoré každoročne organizuje ministerstvo zdravotníctva, a po schválení skúšok musí absolvovať teoretickú a praktickú prípravu s názvom „Residencias“ za podmienok uvedených v časti 20 zákona č. 44/2003 z 21. novembra o organizácii zdravotníckych povolání. V rámci svojho výcviku „rezidenti uskutočňujú výcvikový program v odbore na dennej báze. Rezidenčný výcvik je nezlučiteľný s akoukoľvek inou odbornou činnosťou. Rovnako bude nezlučiteľný s akoukoľvek inou výcvikovou činnosťou za predpokladu, že sa vykonáva v rámci pracovného dňa osobitného pracovného pomeru rezidenta“ (zákon 44/2003, § 20.3.a). Vzdelávací program klinickej psychológie, ktorý prebieha počas 4 rokov, je upravený nariadením SAS/1620/2009 z 2. júna, ktorým sa schvaľuje a zverejňuje školiaci program pre špecializáciu Klinická psychológia⁶⁷.

⁶⁶ 6412 Orden ECD/1070/2013, de 12 de junio, por la que se establecen los requisitos para la verificación de los títulos universitarios oficiales de Máster en Psicología General Sanitaria que habilite para el ejercicio de la profesión titulada y regulada de Psicólogo General Sanitario. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/eli/es/o/2013/06/12/ecd1070/dof/spa/pdf> [cit. 22.9.2022]

⁶⁷ 10107 Orden SAS/1620/2009, de 2 de junio, por la que se aprueba y publica el programa formativo de la especialidad de Psicología Clínica. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/boe/dias/2009/06/17/pdfs/BOE-A-2009-10107.pdf> [cit. 22.9.2022]

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

V Španielsku sa „starostlivosť o duševné zdravie v koordinácii so službami špecializovanej starostlivosti“ ponúka ako súčasť spoločného portfólia služieb národného zdravotného systému v rámci podmienok a vymedzení ustanovených zákonom (kráľovský dekrét 1030/2006 z 15. septembra, ktorým sa ustanovuje portfólio spoločných služieb národného zdravotného systému a postup jeho aktualizácie, príloha II, časť 8). V Španielsku je verejná zdravotná starostlivosť nepríspevkovou dávkou financovanou z daní a je zahrnutá do všeobecného financovania každého samosprávneho spoločenstva.

Národný zdravotný systém je ďalej splnomocnený uzatvárať zmluvy a spolupracovať s verejnými alebo súkromnými subjektmi na poskytovanie zdravotných a sociálno-zdravotných služieb vrátane psychológie. V súlade s jedným paragrafom zákona 15/1997 z 25. apríla o povoľovaní nových foriem riadenia národného zdravotného systému „poskytovanie a riadenie zdravotných a sociálno-zdravotných služieb možno vykonávať okrem z vlastných zdrojov, prostredníctvom dohôd, dojednaní alebo zmlúv s verejnými alebo súkromnými osobami alebo subjektmi za podmienok ustanovených v zákone o všeobecnom zdravotníctve“. V súlade s § 90 ods. 1 všeobecného zákona č. 14/1986 z 25. apríla 1986 o zdravotníctve je teda ustanovené, že „správy verejného zdravotníctva môžu v rámci svojich príslušných kompetencií uzatvárať dohody („concertos“) o poskytovaní zdravotných služieb inými prostriedkami, ako svojimi vlastnými“.

Sloboda podnikania v zdravotníctve sa uznáva v súlade s oddielom 38 španielskej ústavy.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Vykonávanie psychologickéj praxe v Španielsku si vyžaduje členstvo v **Oficiálnom kolégiu psychológov**, inštitúcii ustanovenej zákonom 43/1979 z 31. decembra o vytvorení Oficiálneho kolégia psychológov. Kolégiá sú organizované na územnom základe, existujú v každom samosprávnom spoločenstve.

Podobne existuje **Generálna rada oficiálnych asociácií psychológov**, vytvorená zákonom 7/2005 z 13. mája.

Postavenie Generálnej rady upravuje zákon č. 2/1974 z 13. februára o profesijných združeniach, ktorý upravuje povahu, funkcie a ďalšie aspekty fungovania a štruktúry týchto inštitúcií.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

N/A

3.10 Švédsko

Právna úprava psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti

Zákon o zdraví a zdravotných službách (2017:39) obsahuje všeobecné zásady platné pre všetku poskytovanú zdravotnú starostlivosť a upravuje aj organizáciu zdravotnej starostlivosti. Zákon pokrýva všetky druhy zdravotnej starostlivosti vrátane starostlivosti o duševné zdravie. Zo zákona vyplýva, že celkovým cieľom zdravotnej starostlivosti je dobrý zdravotný stav a starostlivosť za rovnakých podmienok pre celú populáciu.

Nedávno ukončený štátny prieskum navrhol, aby sa v zákone o zdraví a zdravotných službách ujasnilo, že primárna starostlivosť krajov a obcí poskytuje služby zdravotnej a lekárskej starostlivosti, pokrývajúce bežné potreby starostlivosti o fyzické a duševné zdravie. Švédska vláda zatiaľ v tejto veci nepredložila žiadny návrh.

Existujú rôzne spôsoby, ako kontaktovať psychológa alebo psychoterapeuta:

- V rámci primárnej starostlivosti mnohé zdravotné strediská ponúkajú terapiu formou rozhovorov alebo krátkodobú terapiu ako súčasť starostlivosti, ktorú ponúkajú. Tá môže zahŕňať napríklad poradenstvo, psychoterapiu alebo inú psychologickú liečbu. Pomoc je možné vyhľadať aj v psychiatrickej ambulancii. Pacientom, ktorí vyhľadajú psychológa alebo psychoterapeuta prostredníctvom verejne financovaného zdravotníctva, liečbu hradí kraj. Maximálne náklady pre jednotlivca sú regulované systémom ochrany vysokých nákladov na zdravotnú starostlivosť vo Švédsku. Poradenstvo pre mladých ľudí je k dispozícii aj v poradenskom centre pre mládež a v zdravotníckom zariadení študentov.
- Vyhľadať psychológa alebo psychoterapeuta je možné aj mimo systému verejného zdravotníctva. V týchto prípadoch platia pacienti plnú cenu. Súkromní psychológovia a psychoterapeuti pracujú v rôznych podmienkach a napríklad nemajú pohotovosť a nie je obvyklé, že na klinike je aj všeobecný lekár⁶⁸.

Podmienky na výkon psychologickej, alebo psychoterapeutickej praxe

Psychológ a psychoterapeut sú dve z celkovo 22 regulovaných zdravotníckych profesií vo Švédsku, ktoré vyžadujú licenciu na výkon praxe vydanú Národnou radou pre zdravie a sociálnu starostlivosť⁶⁹. Psychológ a psychoterapeut sú chránené profesijné tituly. To znamená, že majú odbornú kvalifikáciu, ktorá bola schválená Národnou radou pre zdravie a sociálnu starostlivosť a titul môžu používať iba tí, ktorí majú licenciu schválenú úradom.

⁶⁸ 1177Vårdguiden, Att kontakta en psykolog eller psykoterapeut. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://www.1177.se/liv--halsa/psykisk-halsa/att-soka-stod-och-hjalp/privata-psykologer-och-terapeuter/> [cit. 3.10.2022]

⁶⁹ National Board of Health and Welfare, Övriga legitimationsyrken. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://legitimation.socialstyrelsen.se/for-arbetsgivare/ovriga-legitimationsyrken/> [cit. 3.10.2022]

Psychológovia môžu získať titul licencovaný psychológ po ukončení päťročného vysokoškolského vzdelávania a jednoročnej pracovnej stáže pre psychológov. Licencovaní psychoterapeuti sú psychológovia, psychiatri alebo iní, ktorí absolvovali aj trojročné doškoľovanie a psychoterapeutickú prax. Titul Master of Science v psychológii (Psykologexamen) a postgraduálny diplom v psychoterapii (Psykoterapeutexamen) sú upravené vo vyhláske o vysokých školách (1993:100).⁷⁰

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Pozri odpoveď na otázku č. 1.

Stavovské organizácie psychológov a psychoterapeutov

Švédska psychologická asociácia⁷¹ je odborová profesijná organizácia pre psychológov, študentov vysokoškolských študijných programov psychológie a ľudí s doktorátom v odbore psychológia a vzdelávanie.

Existujú aj združenia pre psychológov a psychoterapeutov, na ktoré sa môžu jednotlivci okrem iného obrátiť so žiadosťou o informácie, keď hľadajú licencovaného psychológa alebo psychoterapeuta.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Zodpovednosť za záležitosti týkajúce sa duševného zdravia je rozdelená medzi niekoľko orgánov, vrátane Agentúry verejného zdravia Švédska, Národnej rady pre zdravie a sociálnu starostlivosť a tiež Švédskej agentúry pre mládež a občiansku spoločnosť pre duševné zdravie mladých ľudí. Problémy duševného zdravia nemá žiadny vládny orgán ako svoju jedinú úlohu.

Existuje aj dohoda medzi centrálnou vládou a Švédskou asociáciou miestnych orgánov a regiónov o opatreniach v oblasti duševného zdravia a prevencie samovrážd. Cieľom je zvýšiť prístup k vysokokvalitnej podpore a liečbe, podporovať zdravie a predchádzať duševným chorobám a samovraždám a bojovať proti nim u ľudí všetkých vekových skupín.

---

⁷⁰ The Higher Education Ordinance (1993:100). Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.uhr.se/en/start/laws-and-regulations/Laws-and-regulations/The-Higher-Education-Ordinance/> [cit. 3.10.2022]

⁷¹ The Swedish Psychological Association, Om förbundet. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://www.psykologforbundet.se/Om-forbundet/> [cit. 3.10.2022]

3.11 Taliansko

Právna úprava psychologickej a psychoterapeutickej starostlivosti

Reforma talianskeho zákona o duševnom zdraví pozostáva zo súboru zákonov: jedného národného zákona o zásadách a 20 regionálnych zákonov o prístupoch k tejto problematike, v súlade s talianskou ústavou, ktorá dáva regiónom vysokú autonómiu v plánovaní, riadení a správe zdravotníckych služieb.

Národný zákon bol prvýkrát schválený 13. mája 1978 s číslom 180. O šesť mesiacov neskôr, 31. decembra 1978 bol s malými úpravami zaradený do Všeobecného zdravotníckeho zákona č. 833. Preto taliansky zákon o duševnom zdraví teraz pozostáva zo štyroch článkov (33, 34, 35 a 64) zákona č. 833 z roku 1978⁷².

Počas dvadsiatich piatich rokov existencie reformy sa vnútroštátne právo nikdy nezmenilo, aj keď prebehlo niekoľko reforiem regionálnych zákonov.

Zákon číslo 180 znamenal prechod od nemocničného systému starostlivosti k modelu komunitnej starostlivosti o duševné zdravie. V dôsledku toho počet obyvateľov psychiatrických liečební medzi rokmi 1978 a 1987 klesol o 53 % a ďalej klesal až do roku 2000.

Podmienky na výkon psychologickej, alebo psychoterapeutickej praxe

Povolanie psychológa zriadil zákon č. 56 z 18. februára 1989⁷³ (prvé tri články zákona predstavujú užitočné a základné regulačné rámce pri vymedzovaní hraníc pre povolanie psychológa), v odbornej praxi je regulované dekrétom prezidenta republiky č. 328 z roku 2001⁷⁴ a uznané ako zdravotnícke povolanie zákonom č. 3 z januára 2018.⁷⁵

⁷² LEGGE 23 dicembre 1978, n. 833 Istituzione del servizio sanitario nazionale. Dostupné na internete (v taliančine): <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1978-12-28&atto.codiceRedazionale=078U0833&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo=1&qId=1157e5ea-64a5-4bae-ba99-cfd612c2aac0&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]

⁷³ LEGGE 18 febbraio 1989, n. 56 Ordinamento della professione di psicologo. Dostupné na internete (v taliančine): <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1989-02-24&atto.codiceRedazionale=089G0090&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo=1&qId=bacd2bb9-9cb9-49ad-804d-775d103f5e52&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]

74 DECRETO DEL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA 5 giugno 2001, n. 328 Modifiche ed integrazioni della disciplina dei requisiti per l'ammissione all'esame di Stato e delle relative prove per l'esercizio di talune professioni, onche' della disciplina dei relativi ordinamenti. Dostupné na internete (v taliančine):
https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2001-08-17&atto.codiceRedazionale=001G0373&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo=1&0&qId=eeac0d5a-5182-4ef3-8ac0-dd13735b6400&tabID=0.6328651531929297&title=lbl_dettaglioAtto [cit. 3.10.2022]

⁷⁵ LEGGE 11 gennaio 2018, n. 3 Delega al Governo in materia di sperimentazione clinica di medicinali nonché disposizioni per il riordino delle professioni sanitarie e per la dirigenza sanitaria del Ministero della salute. Disponibile su internet (in italiano): https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2018-01-31&atto.codiceRedazionale=18G00019&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo=1&qId=9f4891ca-079d-4720-89b2-e11eb5b5b205&tabID=0.6328651531929297&title=lbl_dettaglioAtto [cit. 3.10.2022]

Profesijný titul psychológ sa získava zložením štátnej skúšky. Na prijatie k štátnej skúške je potrebné absolvovať ročnú stáž, ktorá je prístupná pre jednu z týchto kvalifikácií: vysokoškolské vzdelanie v triede 58/S – Psychológia; alebo titul v psychológii zo starého univerzitného systému. Na výkon povolania je potrebné sa zaregistrovať v Rade (profesionálne združenie) psychológov.

Profesionáli, ktorí sú členmi Rady psychológov, musia byť zapísaní v osobitnom registri, tzv. profesijný register (Albo). V Albe Rady psychológov je zriadená sekcia A a sekcia B.

- a) Sekcia A, do ktorej sa dá dostať po štátnej skúške získaním odborného alebo magisterského titulu, alebo päťročným štúdiom (starý systém) a 12-mesačnou odbornou stážou. Dosiahnutý profesionálny titul je psychológ.
- b) Sekcia B, do ktorej sa dá dostať po štátnej skúške v triede 34 – Psychologické vedy a techniky a šesťmesačnej odbornej stáži. Dosiahnutý odborný titul je doktor psychologických vied a techník.

Zákon č. 56 z roku 1989 o regulácii povolania psychológa tiež stanovuje pravidlá upravujúce výkon činnosti psychoterapeuta. Kvalifikácia zahŕňa byť absolventom v odbore psychológia alebo medicína a ďalšiu špecializáciu v trvaní minimálne 4 rokov postgraduálneho vzdelávania v akreditovanej škole. Osobitná komisia, zriadená pri ministerstve univerzitného školstva, posudzuje každú školu na základe fixných kritérií a tiež na základe uznávaného psychoterapeutického prístupu.

Rady lekárov a psychológov vedú osobitný register svojich členov, oprávnených vykonávať psychoterapeutickú prax. Pre túto činnosť neexistuje vlastné združenie (Rada), preto sa táto činnosť nepovažuje za autonómne povolanie.

Financovanie činnosti psychológov a psychoterapeutov

Psychoterapeutická zdravotná starostlivosť je bezplatná, ak ju poskytuje Národná zdravotná služba (SSN) a v zriedkavých prípadoch je úplne hrazená súkromným poistením (najmä pre rodiny zamestnancov niektorých firiem).

Národná zdravotná služba (SSN) je systémom štruktúr a služieb, ktorých účelom je zaručiť všeobecný prístup k spravodlivému poskytovaniu zdravotníckych služieb pre všetkých občanov za rovnakých podmienok. Služby duševného zdravia sú poskytované v oddeleniach duševného zdravia, ktoré zahŕňajú všetky územné a nemocničné služby venované prevencii, liečbe a rehabilitácii duševných porúch a duševných ťažkostí u dospelých. Patria sem psychiatri, psychológovia, sociálni pracovníci, profesionálne sestry a pracovníci psychiatrickej rehabilitácie.

Oddelenia duševného zdravia zahŕňajú: Centrá duševného zdravia pre ambulantnú starostlivosť; denné strediská a denné stacionáre pre polorezidenčnú starostlivosť, často

pripojené k ambulantným centráam; psychiatrická diagnostická a liečebná služba (EDC) v nemocniciach; pobytové zariadenia (chránené spoločenstvá, pobytové spoločenstvá, bytové skupiny, individuálne projekty).

Ako už bolo spomenuté, prístup a služby sú pre oprávnených pacientov vo všeobecnosti bezplatné. Existuje spoluúčasť na nákladoch pre pacientov, ktorí nie sú od nej oslobodení z dôvodu patológie alebo svojho príjmu. Iba plný rozsah lôžkovej starostlivosti (nemocnice), je hradený vždy bezplatne.

Nadrezortný orgán pre duševné zdravie

Nie je zriadený.

4. Záver

Čo sa týka právnej úpravy poskytovania psychologických a psychoterapeutických služieb – niektoré štáty nemajú špeciálnu právnu úpravu, ale tieto služby sú upravené v rámci zdravotníckej legislatívy. Sú však aj štáty, napr. Dánsko, Poľsko, Rakúsko, Španielsko a Taliansko, ktoré majú na túto oblasť špecifické zákony.

V oblasti požiadaviek na výkon profesie psychológa a psychoterapeuta – vo väčšine štátov sú tieto povolania právne regulované. V niektorých z nich je potrebné na výkon týchto povolaní spĺňať určité kvalifikačné predpoklady a zároveň aj zápis v registri, ktorý vedie profesionálna asociácia alebo organizácia (napríklad Estónsko, Francúzsko, Maďarsko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Švédsko, Taliansko).

Z oblasti psychológov sa najprísnejšie požiadavky kladú na zdravotníckych psychológov. Týka sa to vzdelania magisterského stupňa v príslušnom študijnom odbore plus špecializačná príprava, ktorá väčšinou zahŕňa aj odbornú prax (Česká republika, Poľsko, Rakúsko, Švédsko, Taliansko). Niektoré štáty majú dané aj niektoré ďalšie požiadavky na výkon tejto práce, ako napr. právna spôsobilosť, znalosť jazyka, morálna spôsobilosť a podobne (Rakúsko, Poľsko, Spojené kráľovstvo). Estónsko a Spojené kráľovstvo má legislatívne špecifikované profesie v rámci psychologického poradenstva, pre ktoré sú presne špecifikované kvalifikačné a iné požiadavky.

Najvyššie požiadavky, čo sa týka vzdelania aj praxe, sa kladú na psychoterapeutov. Na výkon tejto praxe je väčšinou potrebné magisterské vzdelanie v určitých, presne špecifikovaných študijných odboroch. Zároveň je potrebné ďalšie špecializačné vzdelávanie a psychoterapeutický výcvik. Niektoré štáty uvádzajú aj minimálnu dĺžku špeciálneho psychoterapeutického výcviku, ktorá sa pohybuje od 2 rokov (Česká republika), cez 3 roky (Švédsko) až po 4 roky (Poľsko, Taliansko).

V oblasti financovania psychologických a psychoterapeutických služieb je situácia v nami sledovaných štátoch podobná. V štátnych zdravotníckych zariadeniach sú tieto služby väčšinou hradené zo zdravotného poistenia. V súkromných centrách sú zväčša kryté priamymi platbami klientov. V niektorých prípadoch však môžu byť plne alebo čiastočne pokryté aj zo zdravotného poistenia (najmä súkromné zdravotné poisťovne): Česká republika, Dánsko, Estónsko, Rakúsko, Spojené kráľovstvo a Taliansko. Služby v oblasti duševného zdravia mimo rezortu zdravotníctva sa zväčša hradia z iných verejných zdrojov.

Vo Francúzsku sa v súčasnosti zavádza experimentálny program, v rámci ktorého činnosť psychoterapeutov môže plne hradiť „Assurance Maladie“ (Sociálna poisťovňa) za predpokladu, že sedenia predpisuje ošetrojúci lekár. Treba poznamenať, že toto pokrýva maximálne 10 sedení a týka sa iba pacientov vo veku 18 až 60 rokov, ktorí bývajú v určitých vybraných častiach a sú pridružení k fondom primárneho zdravotného poistenia týchto lokalít.

Nami sledované štáty nemajú vytvorenú jednotnú profesijnú komoru psychológov a psychoterapeutov, hoci viaceré uviedli, že zo strany odborníkov existuje tlak na jej vytvorenie – Maďarsko, Česká republika, Poľsko.

Nadrezortný prierezový koordinačný orgán pre oblasť duševného zdravia má zo skúmaných štátov len Česká republika.

5. Použité zdroje

1. Odpovede, poskytnuté prostredníctvom Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu ECPRD – požiadavka č. 4989 Psychologické a psychoterapeutické služby: <https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/682611> (uzavretá databáza).
2. Svetová zdravotnícka organizácia WHO: Duševné zdravie. Dostupné na internete (v angličtine): https://www.who.int/health-topics/mental-health#tab=tab_1 [cit. 9.9.2022]
3. Duševné zdravie a verejné financie, Ministerstvo financií SR, máj 2020. Dostupné na internete: https://www.mfsr.sk/files/archiv/9/Dusevne_zdravie_verejne_financie_UHP.pdf [cit. 9.9.2022]
4. Národný program duševného zdravia. Dostupné na internete: <http://www.psychiatriy.sk/cms/File/NPDZ.pdf> [cit. 9.9.2022]
5. Slovenská komora psychologov: Licencie. Dostupné na internete: http://www.komorapsychologov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=49&Itemid=312 [cit. 9.9.2022]
6. Slovenská komora psychologov. Dostupné na internete: http://www.komorapsychologov.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=46&Itemid=2 [cit. 10.9.2022]
7. Slovenská psychoterapeutická spoločnosť. Dostupné na internete: <https://psychoterapeuti.org/sps/stranka/uvod> [cit. 11.9.2022]
8. Rada vlády SR pre duševné zdravie. Dostupné na internete: <https://www.health.gov.sk/?rvdz> [cit. 11.9.2022]
9. Zdraví 2020: Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Akční plán č. 3: Duševní zdraví. Ministerstvo zdravotnictví. 2015. Dostupné na internete (v češtine): https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub-upload/files/5/ak%C4%8Dn%C3%AD%20pl%C3%A1ny%20-%20p%C5%99%C3%ADlohy/AP%2003_dusevni%20zdravi_.pdf, s. 4 [cit. 4.10.2022]
10. Vzdělávací program specializačního vzdělávání psycholog ve zdravotnictví: psychoterapie. Ministerstvo zdravotnictví. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.ipvz.cz/seznam-souboru/5148-psychoterapie-2020.pdf> [cit. 4.10.2022]
11. Broulíková, H.M., Dlouhý, M., Winkler, P.: Ekonomické hodnocení ve zdravotnictví: Zaměřeno na duševní zdraví. Dostupné na internete (v češtine): https://www.nudz.cz/files/pdf/monografie_ekonomicke-hodnoceni_final.pdf [cit. 4.10.2022]
12. Unie psychologických asociací ČR, z.s. Dostupné na internete (v češtine): <https://upacr.cz/> [cit. 4.10.2022]
13. Českomoravská psychologická společnost. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.cmpsy.cz/?page=onas> [cit. 4.10.2022]
14. Asociace klinických psychologů České republiky. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.akpcr.cz/> [cit. 4.10.2022]
15. Česká asociace pro psychoterapii. Dostupné na internete (v češtine): <https://czap.cz/> [cit. 4.10.2022]
16. Česká psychoterapeutická společnost České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Dostupné na internete (v češtine): <http://www.psychoterapeuti.cz/> [cit. 4.10.2022]
17. Rada vlády pro duševní zdraví. Dostupné na internete (v češtine): <https://www.mzcr.cz/rada-vlady-pro-dusevni-zdravi/> [cit. 4.10.2022]
18. Tervishoiuteenuste korraldamise seadus. Dostupné na internete (v estómskom jazyku): <https://www.riigiteataja.ee/akt/118062021009> [cit. 4.10.2022]

19. Mental Health Act. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/501042021005/consolide> [cit. 4.10.2022]
20. Victim Support Act. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/513052020004/consolide> [cit. 4.10.2022]
21. Eesti Psühholoogide Liit. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<http://www.epl.org.ee/wb/pages/kutsete-andmine.php> [cit. 4.10.2022]
22. Eesti Pereteraapia Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<https://pereterapeudid.ee/kutse-andmine/> [cit. 4.10.2022]
23. Eesti Psühholoogide Liit. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<http://www.epl.org.ee/wb/pages/kutsete-andmine.php> [cit. 4.10.2022]
24. Eesti Pereteraapia Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<https://pereterapeudid.ee/kutse-andmine/> [cit. 4.10.2022]
25. Eesti Koolipsühholoogide Ühing. Dostupné na internete (v estónskom jazyku):
<http://koolipsyhholoogid.ee/> [cit. 4.10.2022]
26. Estonian Association for Cognitive Behaviour Therapy. Dostupné na internete (v anglickom jazyku):
<https://ekka.ee/en> [cit. 4.10.2022]
27. 2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről. Dostupné na internete (v maďarčine):
<https://njt.hu/jogszabaly/2011-190-00-00> [cit. 4.10.2022]
28. 1997. évi CLIV. Törvény az egészségügyről. Dostupné na internete (v maďarčine):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700154.tv> [cit. 4.10.2022]
29. 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről. Dostupné na internete (v maďarčine):
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300060.esc> [cit. 4.10.2022]
30. 22/2012. (IX. 14.) EMMI rendelet az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképesítés megszerzéséről. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200022.emm> [cit. 4.10.2022]
31. MAGYAR PSZICHOLOGUSOK ÉRDEKVÉDELMI EGYESÜLETE. Dostupné na internete (v maďarčine): <https://www.pszichoerdek.hu/> [cit. 4.10.2022]
32. Magyar Pszichológiai Társaság. Dostupné na internete (v maďarčine): <http://mpt.hu/> [cit. 4.10.2022]
33. Pszichológiai Tudományos Bizottság. Dostupné na internete (v maďarčine): https://mta.hu/ii-osztaly/tudomanyos-bizottsagok-105545#pszichologiai_tudomanyos_bizottsag [cit. 4.10.2022]
34. Pszichoterápiás Tanács Szövetség. Dostupné na internete (v maďarčine):
<https://pszichoterapiastanacs.hu/> [cit. 4.10.2022]
35. Health&Care Professions Council HCPC. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.hcpc-uk.org/> [cit. 3.10.2022]
36. The Health Professions Order 2001. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.legislation.gov.uk/uksi/2002/254/contents/made> [cit. 3.10.2022]
37. Health Act 1999. dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1999/8/contents> [cit. 3.10.2022]
38. Professional Standards Authority for Health and Social Care. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.professionalstandards.org.uk/> [cit. 3.10.2022]
39. British Association for Counselling and Psychotherapy. Dostupné na internete (v angličtine):
<https://www.bacp.co.uk/> [cit. 3.10.2022]
40. UK Council for Psychotherapy. Dostupné na internete (v španielčine):
<https://www.psychotherapy.org.uk/> [cit. 3.10.2022]
41. Care Quality Commission. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.cqc.org.uk/> [cit. 3.10.2022]

42. Adult Improving Access to Psychological Therapies programme. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.england.nhs.uk/mental-health/adults/iapt/> [cit. 3.10.2022]
43. British Association for Counselling and Psychotherapy. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.bacp.co.uk/> [cit. 3.10.2022]
44. UK Council for Psychotherapy. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.psychotherapy.org.uk/> [cit. 3.10.2022]
45. The British Psychological Society. Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.bps.org.uk/> [cit. 3.10.2022]
46. Ley 43/1979, de 31 de diciembre, sobre creación del Colegio Oficial de Psicólogos. Dostupné na internete (v španielčine): <https://boe.es/buscar/pdf/1980/BOE-A-1980-405-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]
47. Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2011/BOE-A-2011-15623-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]
48. Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-21340-consolidado.pdf> [cit. 22.9.2022]
49. 6412 Orden ECD/1070/2013, de 12 de junio, por la que se establecen los requisitos para la verificación de los títulos universitarios oficiales de Máster en Psicología General Sanitaria que habilite para el ejercicio de la profesión titulada y regulada de Psicólogo General Sanitario. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/eli/es/o/2013/06/12/ecd1070/dof/spa/pdf> [cit. 22.9.2022]
50. 10107 Orden SAS/1620/2009, de 2 de junio, por la que se aprueba y publica el programa formativo de la especialidad de Psicología Clínica. Dostupné na internete (v španielčine): <https://www.boe.es/boe/dias/2009/06/17/pdfs/BOE-A-2009-10107.pdf> [cit. 22.9.2022]
51. 1177Vårdguiden, Att kontakta en psykolog eller psykoterapeut. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://www.1177.se/liv--halsa/psykisk-halsa/att-soka-stod-och-hjalp/privata-psykologer-och-terapeuter/> [cit. 3.10.2022]
52. National Board of Health and Welfare, Övriga legitimationsyrken. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://legitimation.socialstyrelsen.se/for-arbetsgivare/ovriga-legitimationsyrken/> [cit. 3.10.2022]
53. The Higher Education Ordinance (1993:100). Dostupné na internete (v angličtine): <https://www.uhr.se/en/start/laws-and-regulations/Laws-and-regulations/The-Higher-Education-Ordinance/> [cit. 3.10.2022]
54. The Swedish Psychological Association, Om förbundet. Dostupné na internete (v švédskom jazyku): <https://www.psykologforbundet.se/Om-forbundet/> [cit. 3.10.2022]
55. LEGGE 23 dicembre 1978, n. 833 Istituzione del servizio sanitario nazionale. Dostupné na internete (v taliančine): <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1978-12-28&atto.codiceRedazionale=078U0833&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=1157e5ea-64a5-4bae-ba99-cfd612c2aac0&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]
56. LEGGE 18 febbraio 1989, n. 56 Ordinamento della professione di psicologo. Dostupné na internete (v taliančine): <https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=1989-02-24&atto.codiceRedazionale=089G0090&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=bacd2bb9-9cb9-49ad-804d-775d103f5e52&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]

57. DECRETO DEL PRESIDENTE DELLA REPUBBLICA 5 giugno 2001, n. 328 Modifiche ed integrazioni della disciplina dei requisiti per l'ammissione all'esame di Stato e delle relative prove per l'esercizio di talune professioni, onche' della disciplina dei relativi ordinamenti. Dostupné na internete (v taliančine):
<https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2001-08-17&atto.codiceRedazionale=001G0373&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=eeac0d5a-5182-4ef3-8ac0-dd13735b6400&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]
58. LEGGE 11 gennaio 2018, n. 3 Delega al Governo in materia di sperimentazione clinica di medicinali nonche' disposizioni per il riordino delle professioni sanitarie e per la dirigenza sanitaria del Ministero della salute. Dostupné na internete (v taliančine):
<https://www.normattiva.it/atto/caricaDettaglioAtto?atto.dataPubblicazioneGazzetta=2018-01-31&atto.codiceRedazionale=18G00019&atto.articolo.numero=0&atto.articolo.sottoArticolo=1&atto.articolo.sottoArticolo1=10&qId=9f4891ca-079d-4720-89b2-e11eb5b5b205&tabID=0.6328651531929297&title=lbl.dettaglioAtto> [cit. 3.10.2022]
59. Loi n° 85-772 du 25 juillet 1985 portant diverses dispositions d'ordre social. Dostupné na internete (vo francúzštine): https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000033678864/ [cit. 6.10.2022]
60. Loi n° 2004-806 du 9 août 2004 relative à la politique de santé publique (1). Dostupné na internete (vo francúzštine): https://www.legifrance.gouv.fr/loda/article_lc/LEGIARTI000031930044 [cit. 6.10.2022]
61. Fédération Française des Psychologues et de Psychologie“ (FFPP). Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://ffpp.net/la-ffpp/> [cit. 6.10.2022]
62. Syndicat National des Praticiens en Psychothérapie relationnelle. Dostupné na internete (vo francúzštine): <https://www.snppsy.org/le-snppsy/> [cit. 6.10.2022]